

Zwoleń, dnia 09.01.2025 r.

DECYZJA O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH

Na podstawie art. 71 ust. 1 i ust. 2 pkt 2, art. 75 ust. 1 pkt 4 oraz art. 80 ust. 1 i 2, art. 82 ust.1, art. 84 ust. 2 i art 85 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2024 r. poz. 1112) zwanej dalej „ustawą ooś”, a także § 3 ust. 1 pkt 103 lit. a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 r. poz. 1839) w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz. U. 2024 r. poz. 572) po rozpatrzeniu wniosku Inwestora – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie z siedzibą ul. Mińska 25, 03-808 Warszawa i przeprowadzeniu postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko

określam
środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia polegającego na " Budowie obwodnicy
Zwoleń w ciągu drogi krajowej nr 79"

I. Na etapie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia należy podjąć następujące działania:

1. Stosować sprawny technicznie sprzęt i urządzenia.
2. Zaplecze budowy zlokalizować poza dolinami cieków, terenami o słabym zabezpieczeniu warstw wodonośnych, na terenie uszczelnionym i dodatkowo zabezpieczonym geowłókniną z warstwą separacyjną przed przedostaniem się zanieczyszczeń w tym substancji ropopochodnych.
3. Teren pod zaplecze budowy, a tym samym miejsce magazynowania materiałów oraz paliw, a także miejsce obsługi sprzętu i pojazdów powinien być wyrównany i wyłożony szczelnymi materiałami. Zaplecze budowy powinno zostać wyposażone w system odprowadzania deszczówki.
4. Materiały i surowce składować w sposób uniemożliwiający przedostanie się zanieczyszczeń do gruntu i wód.
5. Zaplecze budowy, a w szczególności miejsca postoju pojazdów i maszyn, zabezpieczyć przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do gruntu i wód, wyposażyć w materiały sorpcyjne umożliwiające szybkie usunięcie ewentualnych wycieków paliw oraz przeszkolić pracowników odnośnie ich zastosowania.
6. Wszelkie miejsca wyznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną powinny być wyścielone materiałami izolacyjnymi, np. geowłókniną z dodatkowym przykryciem separacyjnym.
7. W trakcie wykonywania podłoża konstrukcji drogowej, w miejscach płytkiego występowania wód podziemnych, muszą być wykonywane izolacje poziome i pionowe.

8. Teren inwestycji wyposażyć w niezbędną ilość szczelnych i nieprzepuszczalnych pojemników, koszy i kontenerów do gromadzenia odpadów.
9. Odpady magazynować w sposób selektywny, a następnie sukcesywnie przekazywać do odbioru podmiotom, posiadającym stosowne zezwolenia w zakresie gospodarowania odpadami.
10. Odpadowe masy roślinne, części zielone, korę, gałęzie, korzenie rozdrabniać i kierować do kompostowania lub przekazywać uprawnionym odbiorcom.
11. Wodę na potrzeby technologiczne i socjalno-bytowe dowozić beczkowozami lub po uzgodnieniu pobierać z właściwego wodociągu.
12. Ścieki bytowe odprowadzać do szczelnych zbiorników bezodpływowych (przewoźnych toalet lub innych), zbiorniki systematycznie opróżniać (nie dopuszczać do ich przepełnienia) przez uprawnione podmioty.
13. Prace nad przebudową i umocnieniem cieków naturalnych i rowów melioracyjnych kolidujących z trasą obwodnicy prowadzić ze stanowisk brzegowych, nie dopuszcza się przepraw brodowych, prowadzić je w sposób zapewniający przepływ wód oraz ograniczający zaburzenia stosunków gruntowo – wodnych w rejonie koryt, a także w sposób ograniczający zmętnienie i zamulenie wód.
14. Zastosować ekrany zapobiegające zanieczyszczeniu wód cieków wodnych.
15. Wszelkie prace prowadzić przy zachowaniu ciągłości przepływu.
16. Regularnie przeprowadzać prace mające na celu oczyszczanie i odmulanie rowów trawiastych.
17. Prace ziemne prowadzić bez konieczności prowadzenia prac odwodnieniowych, a w przypadku stwierdzenia konieczności odwodnienia wykopów, prace odwodnieniowe prowadzić bez konieczności trwałego obniżania poziomu wód gruntowych; wodę z odwodnienia po podczyszczeniu zagospodarować zgodnie z obowiązującymi przepisami.
18. Czas trwania obniżenia poziomu wód gruntowych ograniczyć do minimum. Wskazane jest, aby prace związane z obniżeniem poziomu zwierciadła wód gruntowych wykonywać poza sezonem wegetacyjnym.
19. Roboty ziemne prowadzić w sposób nie naruszający stosunków gruntowo-wodnych, a w szczególności ograniczający ingerencję w warstwy wodonośne.
20. Zdjętą wierzchnią warstwę ziemi (odkład) składować poza obszarami, na których znajdują się cieki wodne, poza terenem zagrożonym powodzią, a także poza obszarami kierunku spływu wód powierzchniowych do ujęć wód podziemnych.
21. W sytuacjach awaryjnych, takich jak np. wyciek paliwa, podjąć natychmiastowe działania w celu usunięcia awarii oraz usunięcia zanieczyszczonego gruntu; zanieczyszczony grunt należy przekazać podmiotom uprawnionym do jego transportu i rekultywacji lub unieszkodliwienia.
22. Prace budowlane w korytach cieków (umocnienie kiszka faszynową posadowioną w stopie skarpy, skarpy oraz dno umocnione humusem z obsiewem mieszkanką traw alternatywnie zastosowane darniowanie, umocnienia narzutem kamiennym) ograniczyć do niezbędnego

minimum i prowadzić poza okresem tarła, zasiedlającej cieką ichtiofauny oraz z uwzględnieniem zapewnienia ciągłości przepływu nienaruszalnego wód w ciekach.

23. Przebudowy cieków i rowów melioracyjnych prowadzić przy użyciu materiałów naturalnych, ograniczając przebudowę do niezbędnego minimum a także na warunkach uzyskanych od administratora cieków oraz warunkach w pozwoleniu wodnoprawnym.
24. Nie dopuścić do zniszczenia lub uszkodzenia istniejącego systemu odwadniającego, w tym rowów melioracyjnych i urządzeń drenarskich, bez uprzedniego wykonania nowego systemu.
25. Wody opadowe i roztopowe ująć w otwarty lub zamknięty system kanalizacyjny (trawiaste rowy drogowe, szczelne rowy drogowe, szczelna kanalizacja deszczowa) i odprowadzać system poprzez zbiorniki retencyjne do odbiorników.
26. Roboty budowlane w km 7+400+7+600 czyli w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią prowadzić w sprzyjających warunkach meteorologicznych, sanitariaty posadzić poza obszarem zagrożenia powodzią, nie tankować pojazdów w obszarze zagrożenia powodzią.
27. Przed wszystkimi zbiornikami retencyjnymi zamontować urządzenia podczyszczające-osadniki, dodatkowo zamontować separatory substancji ropopochodnych przed zbiornikami retencyjnymi z których wody będą odprowadzane do cieków wodnych.
28. Zbiorniki retencyjne wyposażać w zastawki umożliwiające odcięcie dopływu w przypadkach awaryjnych zanieczyszczeń.
29. Zapewnić stałą konserwację urządzeń podczyszczających i odwadniających w celu sprawnego działania tych urządzeń oraz wysokiej skuteczności podczyszczania wód opadowych i roztopowych.
30. Ograniczyć do niezbędnego minimum stosowane środki do eliminacji zimowej śliskości nawierzchni, zgodnie z obowiązującymi normami oraz stosować środki o składzie chemicznym możliwie najmniej uciążliwym dla środowiska.
31. Podczas realizacji inwestycji zapewnić stały nadzór specjalisty posiadającego wiedzę z zakresu herpetologii, chiropterologii, entomologii, ornitologii, teriologii, fitosocjologii/botaniki, dendrologii, malakologii i ichtiologii, posiadających doświadczenie w prowadzeniu prac terenowych i identyfikacji szaty roślinnej oraz gatunków fauny, do zadań którego będzie należeć:
 - a) prowadzenie kontroli terenu inwestycji pod kątem stwierdzenia obecności zwierząt lub ich kryjówek, zarówno przed rozpoczęciem prac przygotowawczych (w tym rozbiórkowych, zdjęcie wierzchniej warstwy gleby), jak i na etapie realizacji przedsięwzięcia (w szczególności wykopy budowlane), dostosowując zakres i częstotliwość kontroli do biologii gatunków poszczególnych grup zwierząt oraz warunków pogodowych. W przypadku stwierdzenia obecności zwierząt zapewnić im możliwości przemieszczania się poza obszar objęty robotami budowlanymi lub dokonać przeniesienia zidentyfikowanych osobników na optymalne dla danego gatunku siedliska, z zastosowaniem przepisów odrębnych,
 - b) wskazywanie konieczności wprowadzenia zabezpieczeń realizowanych na placu budowy systemów i wykopów, mogących stanowić antropogeniczne pułapki dla zwierząt (np. ogrodzenia, pochylnie przeciwdziałające uwięzieniu, przykrywanie studzienek, wpustów),

- c) wskazywanie konieczności zastosowania ogrodzeń tymczasowych chroniących przed dostaniem się płazów i innych drobnych zwierząt na plac budowy, a w przypadku stwierdzenia takiej konieczności określenie rodzaju, wymiarów, miejsc i czasu ich funkcjonowania oraz nadzorowanie ich wykonania i stanu,
 - d) prowadzenie nadzoru nad wykonaniem wygradzeń stałych (docelowych) w zakresie rodzaju, wymiarów oraz lokalizacji,
 - e) nadzorowanie procesu usuwania drzew i krzewów, w tym przeprowadzenie inspekcji na obecność owadów, ptaków i ssaków oraz ich siedlisk w rejonie wycinki, jak również zapewnienie zabezpieczania drzew i krzewów przewidzianych do pozostawienia,
 - f) egzekwowanie, doprecyzowywanie i ewentualnie modyfikowanie metody (w tym technologii i harmonogramu) oraz terminów poszczególnych prac z uwzględnieniem zmian sezonowych pór roku i warunków pogodowych, w tym temperatury,
 - g) określanie na bieżąco zagrożenia dla przyrodniczych elementów środowiska i wprowadzanie działań zaradczych lub naprawczych oraz nadzorowanie i korygowanie poprawności wykonania działań minimalizujących i kompensujących,
 - h) bezpośrednio przed podjęciem prac związanych z realizacją inwestycji, w tym w szczególności związanych z pracami ziemnymi oraz oględzin drzew przed usunięciem, należy dokonać kontroli terenu pod kątem występowania gatunków objętych ochroną i ich siedlisk (w tym obecności gniazd i dziupli) oraz analizy przepisów z zakresu ochrony gatunkowej. Analiza winna być prowadzona również w kontekście możliwości uzyskania decyzji zezwalającej na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do ww. formy ochrony przyrody.
32. Zaplecza budowy, miejsca składowania materiałów budowlanych i paliw, miejsca stacjonowania sprzętu budowlanego lokalizować poza terenami chronionymi, obszarami cennymi przyrodniczo, stanowiskami i siedliskami chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, terenami podmokłymi i zalewowymi, ujęć wód podziemnych i płytkiego zalegania wód podziemnych.
33. Podczas prowadzenia prac należy zabezpieczyć wykopy w sposób uniemożliwiający wpadanie do nich zwierząt oraz codziennie sprawdzać dna wykopów pod kątem występowania drobnych zwierząt i w przypadku ich stwierdzenia, należy je ostrożnie wydostać i przenieść w dogodne miejsce poza obszar prac, z zastosowaniem przepisów odrębnych. Nie dopuszczać do powstawania na terenie budowy zastoisk wodnych, które mogą stanowić miejsca rozrodcze płazów.
34. Prace ziemne oraz inne prace związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego i maszyn budowlanych w bezpośrednim otoczeniu oraz w obrębie bryły korzennej drzew lub kęp krzewów prowadzić w sposób możliwie najmniej szkodzący drzewom i krzewom, a na czas prowadzenia robót budowlanych zabezpieczyć przed mechanicznym uszkodzeniem odpowiednio pnie, korony i systemy korzeniowe drzew oraz krzewy, których usunięcia projekt budowlany nie obejmuje, a zwłaszcza drzew rosnących w bezpośrednim sąsiedztwie pasa drogowego przedmiotowego odcinka drogi oraz na placu budowy.
35. Wszelkie prace związane z usuwaniem drzew i krzewów ze szczególnym uwzględnieniem drzew ponadprzeciętnych rozmiarach prowadzić pod nadzorem wykwalifikowanego arborysty/botanika. Usuwanie drzew prowadzić poza sezonem lęgowym ptaków, tj. poza okresem od 1 marca do 31 sierpnia włącznie. Dopuszczalne jest prowadzenie wycinki w

sezonie lęgowym ptaków jedynie pod nadzorem entomologicznym, ornitologicznym i chiropterologicznym, jeśli kontrole nie wykażą zasiedlenia drzew przez ptaki, nietoperze, bądź chronione lub rzadkie gatunki owadów, skontrolowane drzewa należy usunąć maksymalnie w ciągu 3 dni od przeprowadzonej kontroli.

36. W miejscach usuwania dużych powierzchni leśnych zaprojektować nasadzenia zieleni ekotonowej, stanowiącej strefę przejściową między krajobrazem otwartym a właściwym drzewostanem. Do nasadzeń wykorzystać wyłącznie gatunki drzew i krzewów rodzimego pochodzenia, dostosowanych do lokalnych warunków siedliskowych. Odpowiedni dobór gatunków na podstawie identyfikacji siedliska i wskazań arborysty/botanika. Należy stosować gatunki rodzime, nieinwazyjne. W celu ochrony ptaków na otwartych terenach należy unikać gatunków posiadających owoce, będące pokarmem ptaków (np. jarzab pospolity, róża, głóg).
37. Teren budowy w miejscach migracji płazów oraz stanowisk zabezpieczyć obustronnie tymczasowymi płótkami herpetologicznymi. Płotki powinny być wykonane z agrotkaniny lub folii, powinny mieć co najmniej 50 cm wysokości z dodatkową 10 cm przewieszką oraz powinny być wkopane w ziemię. Na końcach płotków wykonać U-kształtne zawrotki. W okresie migracji należy kontrolować miejsca wygrodzeń, a znalezione przy nich płazy przenieść na stanowiska zastępcze, poza terenem budowy, z zastosowaniem przepisów odrębnych.
38. Należy zabezpieczyć głównie najważniejsze trasy migracyjne herpetofauny płótkami tymczasowymi zgodnie z lokalizacją:

Tabela 1 Lokalizacja tymczasowych wygrodzeń na czas budowy

km od	km od	rodzaj
2+500	3+100	obustronne
5+450	5+750	obustronne
7+150	7+850	obustronne

39. Przed likwidacją budynków przeznaczonych do wyburzenia dokonać kontroli ornitologicznej i hiropterologicznej obiektów. W przypadku braku stwierdzenia zasiedlenia obiektu przez ptaki i nietoperze obiekty wyburzyć maksymalnie w ciągu 3 dni od przeprowadzonej kontroli.
40. Zalecane jest stosowanie ekranów akustycznych matowych, nieprzezroczystych, przy jednoczesnych nasadzeniach krzewami i drzewami odpowiednio aranżującymi ekran w otoczenie. Ekran przezroczyste mogą być stosowane w miejscach ekspozycji widokowej, ale optymalnie powinny być konstruowane z wielu osobnych elementów ustawionych pod kątem do siebie, tak by były widoczne dla ptaków. Przezroczyste ekrany akustyczne wyposażać w zabezpieczenia przed kolizjami ptaków, pokryte odpowiednimi znacznikami (np. kropki, linie) widocznymi dla ptaków. Wzory należy umieszczać odpowiednio gęsto, o czym mówi tzw. reguła dłoni. Pionowe wzory nie powinny występować w odstępach większych niż 10 cm, natomiast poziome w maksymalnych odstępach 5 cm. Czy inne efektywne zabezpieczenia (np. niewidoczne wzory odbijające promieniowania UV widoczne dla ptaków, a nie ludzi) - wyklucza się nieskuteczne nalepki kształtu drapieżników.

41. Do umocnień dna i skarp cieków stosować materiały naturalne: faszyny, maty kokosowe, kamień naturalny.
42. Skarpy cieków wodnych należy umocnić humusem i obsiać mieszanką traw, a w obszarze obiektów inżynierskich dodatkowo umocnić narzutem kamiennym, stosując materiały naturalne, które umożliwią korzystanie z tych miejsc przez organizmy związane ze środowiskiem wodnym.
43. Prace w rejonie cieków wodnych należy ograniczyć do niezbędnego minimum (w tym wycinka roślinności porastającej brzegi cieków) i prowadzić je pod nadzorem specjalisty ichtiologa.
44. Należy stosować oświetlenie o ciepłej barwie np. LED-owe lub inne niepowodujące zwabiania owadów (światło białe), będących atrakcyjnymi żerowiskami dla nietoperzy. Oświetlenie powinno być jak najmniej intensywne, temperatura barwowa oświetlenia nie może przekraczać 4000 K, należy stosować lampy ze strumieniem światła skierowanym na określoną powierzchnię.
45. Należy zabezpieczyć wszelkie obiekty newralgiczne (studzienki odpływowe, ściekowe, studnie, separatory, rowy umocnione, głębokie wykopy o innym charakterze) przed dostaniem się zwierząt, np. poprzez montaż kratownic o drobnym oczku 5x5mm lub z pełnych płyt lub inne rozwiązanie projektowe.
46. Prace związane z przebudową oraz regulacją naturalnych cieków wodnych oraz rowów melioracyjnych należy wykonywać małymi odcinkami (do 100 m). Na końcach odcinków wykonać wypłaszczenie umożliwiające wydostanie się zwierząt, które by się do nich dostały.
47. Prace związane z likwidacją zbiorników, niecek wypełnionych wodą prowadzić pod nadzorem herpetologicznym, malakologicznym i ichtiologicznym. Likwidację zbiorników i zalewisk przeznaczonych do zniszczenia prowadzić z wyłączeniem okresu przystąpienia do odrętwienia zimowego płazów (okresu hibernacji) lub w tym okresie jeśli nadzór przyrodniczy specjalisty posiadającego wiedzę z zakresu herpetologii potwierdzi, że zbiorniki lub zalewiska nie stanowią miejsca zimowania płazów, tj. proces odłowu zwierząt rozpoczął się przed okresem zimowania płazów i został zakończony. W dopuszczonym do ww. prac okresie, prace prowadzić wg następującego schematu, z zastosowaniem przepisów odrębnych:
 - a) **etap I** - szczelne wygrodzienie, by nie dopuścić do zbiornika płazów przy jednoczesnym odławianiu zwierząt opuszczających zbiornik (np. przy pomocy wiaderk wkopanych przy ogrodzeniu od strony zbiornika):
 - w lutym - przed rozpoczęciem migracji wiosennych, aby nie dopuścić do rozpoczęcia lęgów w przeznaczonym do zniszczenia zbiorniku,
 - we wrześniu - po opuszczeniu zbiornika przez rozradzające się płazy, lecz przed wejściem do niego płazów zimujących w zbiornikach wodnych;
 - b) **etap II** - po odłowieniu zwierząt (także z części lądowej wygrozonego obszaru) stopniowe obniżanie lustra wody do dna (w przypadku zbiorników likwidowanych częściowo - w części likwidowanej, oddzielonej szczelną ścianką), przy ciągłym odławianiu, następnie penetracja dna przez wykwalifikowanych pracowników i odłowienie pozostałych zwierząt (nie tylko płazów); w przypadku wykorzystania pomp, węże ssące należy zabezpieczyć siatkami, tak by nie przedostały się do nich płazy;

odłowione zwierzęta należy uwolnić w miejscach wyznaczonych przez nadzór herpetologiczny;

- c) **etap III** - zasypanie (osuszonej) misy zbiornika/podmokłości bezpośrednio po odłowieniu zwierząt wszystkich form rozwojowych (dorosłe osobniki, kijanki), małym, jednostronnym frontem roboczym, w obecności pracowników nadzoru herpetologicznego na przedpolu zasypywanego obszaru i przy umożliwieniu samodzielnej ucieczki zwierząt;

Podczas prac związanych z likwidacją zbiorników i zalewisk należy stale kontrolować szczelność wygradzeń herpetologicznych. Po zakończeniu prac wygradzenia należy zdemontować. Rejon zlikwidowanych zbiorników wodnych, poddać kontrolom terenu prowadzonym przez nadzór herpetologiczny do czasu oddania inwestycji do użytkowania. Podczas tej kontroli należy uwzględnić ewentualną ewakuację (przeniesienie) osobników powracających w pierwotne miejsce bytowania. W przypadku stwierdzenia w zbiorniku (w niecce wypełnionej wodą) piskorza *Misgurnus fossilis* należy przenieść osobniki na stanowiska zastępcze, których lokalizację wskaże nadzór przyrodniczy.

48. Przed rozpoczęciem prac w korycie rzeki Zwoleńki, konieczne jest przeprowadzenie odłowów ryb i przeniesienie ich poniżej granicy realizacji robót. Przeprowadzenie elektropołów należy odgrodzeniem terenu robót siatką o średnicy oczek 5 mm. Siatkę należy pozostawić do czasu zakończenia wykonania przebudowy koryta rzeki. Odłowy, przetrzymywanie i przenoszenie ryb należy przeprowadzić pod nadzorem ichtiologa po uprzednim uzyskaniu stosownych decyzji derogacyjnych. Działania takie pozwolą na minimalizację przypadkowego zabijania ryb w czasie prowadzenia prac budowlanych. Pozwolą również na zachowanie liczebności populacji.
49. W trakcie prowadzenia prac przy przebudowie cieków należy ograniczyć do minimum prace związane z zaburzaniem przepływu oraz zmętnieniem, zamuleniem wody w ciekach przy zachowaniu ciągłości przepływu unikając wprowadzania ciężkiego sprzętu w koryto rzek i cieków, podczas budowy obiektów inżynierskich.
50. Na odcinkach objętych reprofilacją koryt cieków w strefie mostów, przepustów drogowych, zrzutów kolektorów wód burzowych (związanych m.in. z regulacją brzegową i denną, odcinkowym prostowaniem koryta) wykonać luźny narzut denny z naturalnego kamienia na całej szerokości i długości przebudowanego koryta. Gradacja użytych kamieni powinna być dostosowana do rozmiarów koryta cieku (nie mniejsza niż 15-20 cm średnicy), bez ryzyka generowania zatorów, na odcinku o długości do 25 m.
51. W miejscach wskazanych jako potencjalne siedliska żółwia błotnego prowadzić stały przegląd herpetologiczny. W przypadku wykrycia złóż jaj żółwia błotnego natychmiast wstrzymać wszelkie prace budowlane prowadzone w okolicy znaleziska, do czasu opuszczenia gniazda przez młode żółwie lub przeniesienia złoża jaj w inne bezpieczne miejsce, po uzyskaniu stosownej derogacji. Prace prowadzić pod nadzorem herpetologicznym, z zastosowaniem przepisów odrębnych.
52. W rejonie przejścia planowanej inwestycji przez dolinę rzeki Zwoleńki, przed rozpoczęciem prac budowlanych teren należy poddać kontroli herpetologicznej i malakologicznej pod kątem występowania siedlisk żółwia błotnego i płazów oraz poczwarówek i zatoczek łamliwego. Weryfikację występowania żółwia błotnego (*Emys orbicularis*) należy wykonać z wykorzystaniem różnych metod badawczych, w tym analizy DNA środowiskowego. Weryfikację występowania siedlisk herpetofauny i malakofauny wykonać do 12 miesięcy przed rozpoczęciem prac budowlanych na tym odcinku drogi.

53. Nowoprojektowane otwarte zbiorniki wodne należy odtworzyć tak aby odpowiadały one charakterowi likwidowanych miejsc dotychczasowych. Szczegółową lokalizację oraz sposób wykonania zbiorników należy zaprojektować w porozumieniu ze specjalistą herpetologiem. Zbiorniki powinny zostać wykonane w miejscach o odpowiednich warunkach hydrogeologicznych, aby nie dopuścić do ich wysychania w czasie rozrodu płazów i rozwoju ich larw.
54. Okazałe, stare, dziuplaste drzewa należy skontrolować pod kątem występowania chronionych gatunków bezkręgowców. W przypadku wykazania chronionych okazów należy wystąpić o decyzje derogacyjne, które szczegółowo określą zasady postępowania i odstępstw od zakazów wobec gatunków chronionych. Stwierdzone w takcie lustracji drzew, stanowiska najcenniejszych gatunków (np. pachnica dębowa, kwietnica okazała) przenieść na stanowiska zastępcze. W przypadku konieczności relokacji okazów gatunków, w pierwszej kolejności przeniesienia dokonać do naturalnych stanowisk odpowiadających wymaganiom przenoszonego gatunku.
55. W przypadku wycinki drzew stanowiących siedlisko pachnicy dębowej (*Osmoderma eremita*) lub drzew mogących stanowić siedlisko tego gatunku, należy uwzględnić następujące działania:
- a) w pierwszej kolejności podjąć próbę relokacji osobników pachnicy do naturalnych siedlisk tego gatunku znajdujących się w granicach obszaru Natura 2000 Puszcza Kozienicka PLH140035, Dolina Zwoleńki PLH140006 lub poza granicami obszarów Natura 2000;
 - b) w przypadku braku możliwości przeniesienia pachnicy na siedliska naturalne znajdujące się poza zasięgiem oddziaływania inwestycji uzyskać zgody Zarządcy terenu (Nadleśnictwo Zwoleń) na umieszczenie drewnianych skrzynek wypełnionych substratem, stanowiących siedlisko zastępcze dla larw pachnicy dębowej ;
 - c) skrzynki powinny być montowane w siedliskach atrakcyjnych dla pachnicy dębowej, tj. w miejscach potwierdzonego występowania tego gatunku oraz tam, gdzie istnieją dogodne warunki jego bytowania (stare drzewostany z dużym udziałem dębu);
 - d) skrzynka lęgowa dla pachnicy dębowej powinna mieć wymiary 70x40x30 cm i być wykonana z desek dębowych o grubości 2,5-3 cm. Przednia ściana skrzynki musi być zaopatrzona w otwór wlotowy o średnicy 3 cm. Na dnie skrzynki lęgowej montuje się plastikowy pojemnik o wysokości ok. 30 cm i wymiarach odpowiadających wewnętrznym wymiarom skrzynki. Montaż pojemnika ma na celu utrzymanie odpowiedniej wilgotności substratu. Skrzynki wypełnić należy substratem pokarmowym dla larw pachnicy dębowej, w postaci mieszaniny wiórów i trocin oraz liści dębowych w proporcji 1:1. Substrat wypełnia skrzynkę w 80%. W celu zapewnienia odpowiedniej wilgotności do każdej skrzynki należy wlać ok. 5 l wody.
56. Prace polegające na usunięciu drzew zasiedlonych przez pachnicę dębową, relokację osobników oraz montaż skrzynek - siedlisk zastępczych, należy prowadzić pod stałym nadzorem entomologicznym, z zastosowaniem przepisów odrębnych.
57. Usunięcie drzew zasiedlonych przez pachnicę dębową nie powinno być prowadzone zimą, a jedynie w porach roku, kiedy temperatura przekracza około 10°C, w celu uniknięcia ekspozycji larw na niekorzystne warunki termiczne; wstępne cięcie drzewa nastąpi na wysokości nie mniejszej niż 100-130 cm od powierzchni gruntu; w przypadku odnotowania murszu należy ocenić, czy drzewo jest siedliskiem pachnicy dębowej poprzez dokładny

przegląd zawartości próchnowiska - zarówno w pozostałym pniu, jak również w części leżącej kłody, pod kątem określenia ewentualnej obecności żywych chrząszczy (postaci dorosłych), szczątków imagines, larw, całych kokolitów bądź ich fragmentów i ekskrementów. Przeszukiwanie ściętego pniaka należy kontynuować aż do osiągnięcia samego dna. W pracach należy posługiwać się odpowiednim sitem o wielkości oczek ok. 4 mm. Zawartość próchnowiska najlepiej przesiewać na płat jasnego materiału, np. ceraty albo płótna. Należy mieć także odpowiednio duże (5-10 litrowe) pojemniki, np. plastikowe pudła, do których należy odkładać wybrane larwy i inne stadia rozwojowe; odłowione osobniki pachnicy dębowej należy przenieść do przygotowanych uprzednio skrzynek lęgowych.

58. W przypadku wykrycia w egzemplarzach drzew przeznaczonych do wycinki chronionych bezkręgowców, pod nadzorem przyrodniczym specjalisty z zakresu entomologii dokonać relokacji zasiedlonego drzewa lub jego części w siedlisko umożliwiające dalsze funkcjonowanie osobników danego gatunku lub podjąć działania zgodnie z przepisami odrębnymi. Analizę w zakresie możliwości i miejsca relokacji zasiedlonych pni przeprowadzi nadzór przyrodniczy, który uszczegółowi warunki prac w omawianym zakresie. Prace należy realizować z zastosowaniem przepisów odrębnych.
59. W przypadku realizacji inwestycji w obrębie wykazanych siedlisk chronionych motyli o znaczeniu wspólnotowym (modraszek telejus, czerwonończyk fioletek), należy przeprowadzić działania z zakresu odtworzenia siedlisk zastępczych w dolinie rzeki Zwolenki. Działania pod nadzorem entomologicznym. Stanowiska należy utrzymywać w optymalnym zwarcu zakrzaczeń, ilości roślin pokarmowych, właściwym uwilgotnieniu przez co najmniej 5 lat od zakończenia realizacji przedsięwzięcia. Na stanowiska zastępcze należy przesadzić i dosiać rośliny pokarmowe dla chronionych gatunków motyli (krwiściąg lekarski, szczawie).
60. Należy ograniczyć utrzymywanie pobocza dróg za pomocą chemicznych środków (herbicydów) do niezbędnego minimum. Środki chemiczne stosować poza obszarem spływu powierzchniowego do cieków oraz siedlisk przyrodniczych i stanowisk gatunków chronionych.
61. Wszelkie prace w obrębie mostów i koryt cieków wodnych, prowadzić w sposób zapewniający ciągłość przepływu wód oraz niepowodujący zwiężenia ich koryta.
62. Zorganizować zaplecze budowy (bazę materiałową oraz miejsca postoju maszyn) poza terenami wodno- błotnymi, podmokłymi, na terenie zabezpieczonym przed potencjalnym zanieczyszczeniem (w szczególności substancjami ropopochodnymi) środowiska gruntowo-wodnego; zabrania się lokalizacji zaplecza w bezpośrednim sąsiedztwie rzek oraz drobnych cieków.
63. Teren realizacji inwestycji zaopatrzyć w środki do neutralizacji awaryjnych wycieków substancji, w tym ropopochodnych; w przypadku ich rozlania zanieczyszczenie niezwłocznie usunąć, a zebrany materiał przekazać do utylizacji uprawnionemu odbiorcy.
64. Zapewnić stałą drożność systemu odprowadzającego wody opadowe i roztopowe z powierzchni drogowej oraz terenów przyległych.
65. Na etapie realizacji prace budowlane oraz transport materiałów budowlanych, prowadzić wyłącznie w godzinach od 6.00 do 22.00, za wyjątkiem prac wymagających ciągłości procesu technologicznego.
66. Prace prowadzić w taki sposób, aby urządzenia emitujące hałas o dużym natężeniu, w miarę

możliwości nie pracowały jednocześnie, a w czasie przerw w pracy, urządzenia i maszyny nie pracowały na tzw. biegu jałowym.

67. Organizować zaplecza budowy w jak najdalszej odległości od terenów chronionych akustycznie.

II. W dokumentacji wymaganej do wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 ustawy o oś (w projekcie budowlanym) należy uwzględnić następujące wymagania dotyczące ochrony środowiska:

1. Do realizacji inwestycji przyjąć wariant preferowany W1.
2. W celu ograniczenia efektu bariery dla zwierząt, jaki stanowić będzie obwodnica Zwolenia, należy zaprojektować i wykonać przejścia dla zwierząt. W przypadku przecięcia trasy z istniejącymi rzekami, rowami będą to przejścia zespolone z infrastrukturą mostową, przepustami.
3. Przejścia dla zwierząt zaprojektować w następujących lokalizacjach:

Lp.	Oznaczenie obiektu	(km. Ok)	Szerokość ≥ (cm)	Wysokość ≥ (cm)	Typ przejścia dla zwierząt
1.	PZM-04/W1	2+884	(400+400)	150	Przejście dla zwierząt małych pod projektowaną obwodnicą. Przejście zintegrowane z ciekim i drogą gminną
2.	PZM-06/W1	5+611	(200+200)	150	Przejście dla zwierząt małych pod projektowaną obwodnicą. Przejście zintegrowane z rowem
3.	PZD-07/W1	7+555	(4200+4200)	500	Przejście dolne dla zwierząt dużych pod projektowaną obwodnicą. Przejście zintegrowane z ciekim.
4.	PZŚg-09/W1	9+578	3000	-	Przejście górne dla zwierząt średnich nad projektowaną obwodnicą.

4. Wytyczne dla przejść dolnych dla małych zwierząt (zające, wydry, łasice, gryzonie, płazy, gady):

- a) w przypadku zastosowania przejścia o przekroju prostokątnym przejścia, dopuszcza się niewielkie skosy konstrukcyjne w narożnikach,
- b) obustronne suche półki dla zwierząt, wyniesione ponad poziom zalewania ciek,;
- c) szerokość suchych półek dla zwierząt powinna wynosić 2 x 0,5 m,
- d) >1,5 m od półki do spodu konstrukcji,
- e) nie stosować półek suchych z koszy kamiennych (gabionów), powierzchnie suchych półek

wyrównać i pokryć rodzimym gruntem,

f) suche półki powinny łączyć się z terenem otaczającym przejście w sposób umożliwiający swobodne przechodzenie zwierząt,

g) obustronne ogrodzenie ochronno-naprowadzające (płotki) wzdłuż drogi naprowadzające zwierzęta do przejścia, połączone odpowiednio z półkami,

h) rowy odwodnieniowe oraz melioracyjne w strefach naprowadzania zwierząt skanalizowane.

5. Wytyczne dla przejść dolnych zespolonych z rzeką lub mniejszym ciekim dla średnich i dużych zwierząt:

a) koryto cieku powinno pozostać w naturalnym przebiegu, wszelkie regulacje, zmiany przebiegu i umocnienia (ubezpieczenia) skarp należy prowadzić tylko w sytuacjach koniecznych wynikających z realnych zagrożeń dla konstrukcji mostu, z wykorzystaniem metod przyjaznych dla zwierząt - np. geosyntetyki pokryte gruntem, narzut kamienny,

b) powierzchnia przeznaczona dla zwierząt powinna mieć zachowaną naturalną pokrywę roślinną lub odtworzoną wraz z kształtowaniem odpowiednich warunków siedliskowych,

c) w przypadku dróg dwujezdniowych zaleca się stosowanie doświetlenia powierzchni przejścia przez stosowanie otworów lub szczelin doświetleniowych w pasie rozdziału, wyposażonych w ekrany przeciwośnieniowe na całym obwodzie oraz w ekrany przeciwośnieniowe na długości obiektu, a także w 50 metrów w każdą stronę,

d) zaprojektować roślinność przywabiającej i naprowadzającej przy przejściach dla dużych zwierząt, w celu nakierowania zwierząt na przejścia.

6. Wytyczne dla przejść górnych dla średnich zwierząt:

a) kąt nachylenia nie większy niż 15%,

b) współczynnik otwartości (szerokość [b] / długość [l]) > 0,43,

c) do tworzone warunków glebowych umożliwiających kształtowanie roślinności, zaleca się wykorzystanie gleby z rejonu, w którym zlokalizowane jest przejście. Zalecenie dotyczy również nawierzchni najść do obiektu,

d) powierzchnia w obrębie przejścia uformować w sposób imitujący naturalne ukształtowanie terenu oraz zagospodarować luźno rozlokowanymi karpami korzeniowymi, gałkami, dużymi gałęziami, pniami itp.,

e) na terenie przejścia wprowadzić nasadzenia pełniące funkcje izolacyjne, osłonowe i naprowadzające.

7. W odległości do około 100 m od przejść dla zwierząt małych (odległość podana od przyczółku obiektu) oraz 100 m od przejść dla zwierząt dużych i średnich, gdzie stwierdzono szlaki migracji płazów zaprojektować płotki ochronne i ochronno-naprowadzające wykonane z siatki stalowej (tzw. żabianki) o oczku < 5x5 mm lub z płyt pełnych (metal/tworzywa sztuczne/beton) o wysokości min. 50 cm, z dodatkową min. 10 cm przewieszka oraz wkopane na głębokość min. 15 cm w ziemię. Wygrodzienia powinny szczelnie dolegać do skrzydeł przepustu. Zakończenia wygrodzień powinny posiadać U-kształtną zawrotkę. W miejscach przecięcia linii wygrodzień przez

drogi poprzeczne należy zastosować tzw. stop-

rynny. Przejścia dla płazów w obrębie terenów silnie uwodnionych należy wyposażyć w półki z naprowadzeniem, umożliwiające przedostanie się zwierząt. Półki należy umieścić ponad powierzchnią wody.

8. Przejścia dla zwierząt wkomponować w otoczenie, zapewniając ciągłość siedlisk i krajobrazów. Zaprojektować i wykonać nasadzenia drzew i krzewów - roślinności przywabiającej i naprowadzającej. W granicach przejść zaplanować umieszczenie głązów, konarów, kłód oraz zastosowanie naturalnego podłoża (gleba, piasek, drobny żwir). Zagospodarowanie przejścia zaprojektować zgodnie z przyjętymi standardami, np. wg wytycznych „Poradnika projektowania przejść dla zwierząt i działań ograniczających śmiertelność fauny przy drogach” Rafał T. Kurek, Warszawa 2011.

9. Należy zaprojektować ekrany przeciwoślśnieniowe przy przejściach dla zwierząt średnich i dużych - na obiekcie i w odległości po 50 m od przyczółków obiektu w każdą stronę drogi.

10. Należy zaprojektować i wykonać ogrodzenie z siatki metalowej (tzw. ogrodzenie zasadnicze) o wysokości m.in. 2,55 m od poziomu terenu na wybranych odcinkach planowanej drogi:

a) w rejonie węzła Zwoleń na połączeniu projektowanej obwodnicy w ciągu drogi krajowej nr 79 z projektowaną drogą ekspresową S12. Ogrodzenie swoim zasięgiem powinno obejmować obszar całego węzła wraz z projektowanymi w jego rejonie otwartymi zbiornikami retencyjnymi i łączyć się szczelnie z ogrodzeniem przewidzianym w ramach projektu drogi ekspresowej S12;

b) w rejonie przejścia dla dużych zwierząt wyznaczonego pod obiektem PZD-07/W1. Ogrodzenie powinno być wykonane po obu stronach drogi na odcinku około 150m przed i za obiektem. Ogrodzenie powinno obejmować również otwarte zbiorniki retencyjne zlokalizowane w rejonie obiektu i łączyć się szczelnie z jego przyczółkami;

c) w rejonie przejścia górnego dla zwierząt średnich PZŚg-09/W1. Ze względu na obszar leśny w tym rejonie ogrodzenie powinno być zlokalizowane po obu stronach drogi na odcinku od projektowanego skrzyżowania z istniejącą drogą krajową DK 79 i ulicą Leśną do miejsca, gdzie przewidziano zatoki ITD do kontroli pojazdów na końcowym odcinku obwodnicy;

d) w miejscach, gdzie przewidziano inne otwarte zbiorniki retencyjne. Ogrodzenie należy wykonać wzdłuż skarpy zbiorników, po ich zewnętrznej stronie.

11. Odwodnienie jezdni zaprojektować z uwzględnieniem spływu powierzchniowego z terenów przyległych.

12. Zaprojektować ekrany akustycznie, zgodnie z przyjętymi założeniami:

Numer ekranu	Kilometraż (orientacyjnie)		Strona	Wysokość [m]	Długość rzecz. [m]
E1	1+916	2+039	Prawa	3	123

III. Przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia nie stwierdzono konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o których mowa w art. 72 ust. 1 ustawy ooś.

IV. Należy zrealizować następujące działania dotyczące zapobiegania, ograniczania oraz monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:

1. Po upływie 12 miesięcy od dnia oddania drogi do eksploatacji należy zaplanować i wykonać monitoring porealizacyjny fauny przez okres 3 lat (np. II, III, V rok), który powinien:

- a) być wykonany w ciągu 6 lat od oddania drogi do eksploatacji,
- b) umożliwić ocenę efektywności działania zaprojektowanych rozwiązań minimalizujących efekt bariery ekologicznej tworzonej przez drogę, w szczególności: właściwy dobór lokalizacji przejść, odpowiednie ich zagęszczenie, dobór właściwego typu i parametrów technicznych przejść do sytuacji przestrzennej i ekologii gatunków zwierząt, jakim przejścia mają służyć, zróżnicowanie rodzajów przejść, tak aby wszystkie gatunki zwierząt (o różnych wymaganiach) mogły przekraczać planowaną inwestycje liniową, właściwa organizacja zieleni naprowadzającej dla zwierząt w kierunku przejść oraz ich optymalną osłonę, a także właściwy stan ogrodzenia i zastosowanych rozwiązań w postaci zbiorników kompensujących,
- c) w przypadku herpetofauny obejmować cały okres aktywności płazów od migracji godowych do migracji jesiennych na zimowiska, w okresach migracji kontrole powinny odbywać się przynajmniej raz w tygodniu,
- d) obejmować kontrole miejsc przeniesienia herpetofauny na stanowiska zastępcze, uwzględniające stan przed przeniesieniem osobników, szacunkową liczebność danego gatunku oraz trendy w populacji. Obserwacje należy prowadzić w okresach trwania migracji/dispersji w danym sezonie. W celu wyznaczenia początku terminu obserwacji należy prowadzić wstępne obserwacje warunków pogodowych i aktywności płazów w otoczeniu drogi,
- e) być wykonany dla wszystkich przejść dla małych, średnich i dużych zwierząt,
- f) obejmować kompleksową ocenę stanu technicznego oraz uwarunkowań środowiskowych przejść:
 - stanu technicznego przejścia (uszkodzenia konstrukcji, uszkodzenia lub braki w ogrodzeniu na przejściu, braki w pokryciu roślinnością, obecność niepożądanych elementów pochodzenia antropogenicznego, obecność obiektów blokujących przejście lub zmniejszających jego drożność dla zwierząt, itp.),
 - zagospodarowanie powierzchni przejścia (pokrycie roślinnością, skład gatunkowy, obecność kamieni, karp korzeniowych, urządzeń technicznych, obecność drogi, cieku wodnego itp.),
 - zagospodarowanie otoczenia przejścia (obecność i stan ogrodzeń naprowadzających, obecność i skład gatunkowy roślinności naprowadzającej, rodzaj środowiska po obu stronach przejścia, typ roślinności, obecność urządzeń i konstrukcji, elementów mogących powodować stresu zwierząt lub utrudniać korzystanie z przejścia, odległość do najbliższych zabudowań),
 - informacja nt. aktywności ludzi na przejściu i w bezpośrednim sąsiedztwie (ślady butów, opon, pozostawione przedmioty),

- zalecenia dotyczące bieżącej kontroli i zabiegów technicznych w obrębie przejścia,
- sugestie dotyczące koniecznych, możliwych do przeprowadzenia zmian technicznych przejścia oraz zmian jego zagospodarowania, które powinny przyczynić się do jego lepszego wykorzystania przejścia przez zwierzęta.

Monitoring użytkowania przejść dla małych, średnich i dużych zwierząt, wykonać zgodnie z poniższymi zaleceniami:

- a) kamer wideo (tzw. wideopułapek). Wykonywać nie mniej niż 12 sesji rejestracji obrazu i dźwięku rocznie; każdą sesję prowadzić przez co najmniej 10 kolejnych dni w miesiącu. Przy doborze liczby i rozstawienia kamer należy wziąć pod uwagę szerokość przejścia, zasięg czujnika ruchu, a także zasięg oświetlenia nocą, tak aby zasięgiem objąć całą szerokość przejścia,
 - b) wyniki monitoringu przejść dla zwierząt powinny zawierać: listę gatunków zwierząt stwierdzonych na przejściu, częstotliwość użytkowania przejścia przez dany gatunek, stałość występowania gatunku na przejściu, a także interpretację uzyskanych danych,
 - c) rejestrację zwierząt wideopułapkami zaleca się uzupełnić rejestracją tropów zwierząt, identyfikacją odchodów oraz identyfikacją śladów żerowania, uszkodzeń roślin i innych śladów obecności zwierząt na całej powierzchni przejść oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie, tj. w strefach najsć, zgodnie z poniższymi wytycznymi:
 - kontrole wykorzystania przejść przez ssaki prowadzić przy udziale specjalisty teriologa co 10 dni, przez okres 8 tygodni w każdej porze roku, tj. w miesiącach: grudzień/styczeń-luty, marzec-maj, lipiec-wrzesień, październik - listopad/grudzień,
 - identyfikację gatunków i ich liczebności kontrolować metodą rejestracji i tropów zwierząt na pasach z piaskiem, umiejscowionych w środkowej części przejścia dla zwierząt, na całej jego szerokości (od krawędzi do krawędzi). Pas z piaskiem powinien mieć postać rynny o głębokości ok. 15 cm i szerokości ok. 2,5 m. Dno rynny należy zabezpieczyć folią lub geowłókniną, która uniemożliwi przerastanie roślin, a następnie wypełnić drobnopziarnistym piaskiem. Każdorazowo podczas kontroli usuwać zarastającą roślinność na pasach z piaskiem, a po zakończeniu danej obserwacji zagrabić pasy,
 - identyfikację gatunków i określenie liczby osobników przemieszczających się w otoczeniu przejść dla dużych i średnich zwierząt należy prowadzić poprzez rejestrację tropów na transektach na śniegu lub piasku.
2. W trakcie monitoringu należy dokonać kompleksowej oceny:
- a) stanu technicznego przejścia (uszkodzenia konstrukcji, uszkodzenia lub braki w ogrodzeniu na przejściu, obecność niepożądanych elementów pochodzenia antropogenicznego, obecność obiektów blokujących przejście lub zmniejszających jego drożność dla zwierząt, pokrycie roślinnością, w tym kontrola występowania gatunków obcych dla krajowej flory itp.),
 - b) zagospodarowania otoczenia przejścia (stan roślinności naprowadzającej, w tym liniowych struktur ułatwiających nietoperzom korzystanie z przejść, stan ogrodzeń naprowadzających, obecność elementów mogących utrudniać lub zniechęcać zwierzęta do korzystania z przejść),
 - c) aktywności ludzi na przejściu i w bezpośrednim sąsiedztwie (ślady butów, opon, pozostawione przedmioty).

3. Na podstawie wyników monitoringu należy sformułować i wdrożyć zalecenia dotyczące koniecznych i możliwych do wprowadzenia zmian w zastosowanych rozwiązaniach technicznych oraz w zagospodarowaniu przejść oraz otoczenia, które poprawią ich funkcjonalność i wpłyną pozytywnie na wykorzystanie przejść przez zwierzęta.
 4. Wyniki corocznego monitoringu w postaci raportów należy przedłożyć Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Warszawie, nie później niż do 6 miesiąca od dnia zakończenia monitoringu za dany rok.
- V. Zgodnie z art. 82 ustawy ooś należy przedstawić analizę porealizacyjną w zakresie ochrony przyrody.**

Należy wykonać analizę porealizacyjną w zakresie oddziaływania przedsięwzięcia na faunę oraz ocenę planowanych działań zapobiegawczych z rzeczywistym oddziaływaniem przedsięwzięcia i działaniami podjętymi dla jego ograniczenia. Analizę porealizacyjną należy przedstawić Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie w terminie 6 miesięcy od zakończenia ostatniego monitoringu porealizacyjnego.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 61 § 1 KPA (Dz. U. z 2024 r. poz. 572) na wniosek Inwestora-Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie z siedzibą ul. Mińska 25, 03-808 Warszawa – zostało wszczęte postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na „Budowie obwodnicy Zwolenia w ciągu drogi krajowej nr 79”.

W związku z tym, iż planowana inwestycja należy do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, o których mowa w art. 59 ust 1 pkt 2 ustawy ooś oraz z § 3 ust. 1 pkt 62 i pkt 67 oraz § 3 ust. 2 pkt 2 w związku z § 3 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 r. poz. 1839) zwrócono się do organów współdziałających o wydanie opinii w sprawie stwierdzenia obowiązku sporządzenia raportu i określenia jego zakresu. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zwoleniu opinią nr. ZNS – 7010.16.2022 z dnia 04.10.2022 r. wyraził opinię, że dla przedmiotowego przedsięwzięcia nie istnieje konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Po uzupełnieniu dokumentacji przez Inwestora Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie opinią nr. WOOS-I.4220.1536.2022.JC.2 z dnia 13.03.2022 r. nałożył obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie – opinia z dnia 30.09.2022 r. znak: WA.ZZŚ.435.1.315.2022.SP (data wpływu do urzędu 04.10.2022 r.) wyraził opinię, że dla przedmiotowego przedsięwzięcia nie istnieje konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

W oparciu o uzyskane opinie, jak również mając na względzie rodzaj i charakter przedsięwzięcia, w dniu 22.03.2023 r. wydano postanowienie nr OŚ.6220.1.R.2022 o nałożeniu obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia oraz określono zakres raportu oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia. W tym samym dniu wydano obwieszczenie zawiadamiające strony postępowania o wydanym postanowieniu.

W dniu 14.04.2023 r. postępowanie zostało zawieszone do czasu przedłożenia przez Inwestora raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Strony postępowaniu zostały powiadomione o tym postanowieniu w drodze obwieszczenia.

Wypełniając nałożony obowiązek Wnioskodawca w dniu 13.12.2023 r. przedłożył dokument:

Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia polegającego na „Budowie obwodnicy Zwolenia w ciągu drogi krajowej nr 79”.

W dniu 02.01.2024 r. postanowieniem Nr OŚ.6220.1.PP.2022 podjęto postępowanie a strony postępowania zostały zawiadomione o tym fakcie w drodze obwieszczenia i zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy ooś, Burmistrz Zwolenia wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zwoleniu oraz Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie o uzgodnienie warunków realizacji ww. przedsięwzięcia.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zwoleniu opinią nr ZNS.9027.7.5.2024 z dnia 26.01.2024 r. (data wpływu do urzędu 30.01.2024 r.) zaopiniował pozytywnie zamierzone przedsięwzięcie.

Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie – pismem wyjaśnił iż wydał opinię iż nie istnieje konieczność przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko wobec tego, zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt 4 ustawy ooś, uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia nie jest w tym przypadku zasadne.

Po analizie przedłożonego raportu ooś Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie pismami dwukrotnie w terminach: 17 stycznia 2024 r., znak: WOOŚ-I.4221.7.2024.AST, 25 czerwca 2024 r. Znak WOOŚ-I.4221.7.2024.AST.2, wzywał do uzupełnienia raportu ooś. Ostatecznie Inwestor w dniu 14.08.2024 r. uzupełnił raport, który został przesłany do RDOŚ przez Burmistrza Zwolenia w dniu 14 sierpnia 2024 r. znak OŚ.6220.1.2022.

W dniu 12.11.2024 r. wpłynęło do Urzędu Miejskiego w Zwoleniu postanowienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie nr WOOŚ-I.4221.7.2024.AST.4, uzgadniające określone powyżej warunki dla przedmiotowej inwestycji, w wariantcie proponowanym przez Inwestora.

Inwestycja polega na budowie obwodnicy miasta Zwoleń. Obwodnica ta powstanie w nowym śladzie jako droga klasy GP (główna ruchu przyspieszonego). Przedsięwzięcie nie stanowi drogi w transeuropejskiej sieci drogowej. Wariant 1 na początkowym odcinku przebiega przez tereny rolne położone w powiecie Zwoleńskim, Gmina Zwoleń na wschód od istniejącej drogi krajowej nr 79. W km ok. 2+000 projektowana droga przekracza istniejącą drogę powiatową nr 4506W, omijając zabudowania miejscowości Paciorkowa Wola Stara zlokalizowane po wschodniej stronie. Dalej droga biegnie po terenie rolnym aż do km ok 2+250, gdzie na dalszym odcinku przebiega przez teren zalesiony. W km ok. 2+500 trasa obwodnicy krzyżuje się z przewidywanym przebiegiem drogi ekspresowej S12. Od skrzyżowania z drogą S12 projektowana obwodnica biegnie po terenach rolnych, częściowo wkraczając na teren zalesiony, a następnie ponownie przebiega przez tereny uprawne. W km ok. 2+800 przecina mostem dopływ rzeki Zwolenki. W km 3+500 przecina drogę powiatową nr 4508 W (ul. Juliusza Słowackiego), pomiędzy miejscowościami Strykowice Błotne i Strykowice podlesne. Następnie biegnie przez tereny rolne aż do skrzyżowania z istniejącą drogą krajową nr 12, którą przecina w km 4+900, po zachodniej stronie miejscowości Cyganówka. Następnie trasa przebiega przez tereny rolne na obszarze miejscowości Zielonka Nowa. W km 6+800 trasa krzyżuje się z istniejącą drogą powiatową nr 4528W. Na odcinku od km ok. 7+200 trasa biegnie przez teren zalesiony aż do km ok. 7+700. Następnie ponownie przez tereny orne. W km 8+300 trasa przecina istniejącą drogą gminną nr 450557W (ul. Długa). Następnie przebiega przez tereny orne aż do skrzyżowania z istniejącym przebiegiem drogi krajowej nr 79 w km 9+250, gdzie przewiduje się włączenie projektowanej obwodnicy do istniejącej drogi krajowej nr 79.

Wariant W1 proponowane przez inwestora oraz preferowany przez społeczeństwo przecina obszarowe formy ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust.1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478., zwana dalej „uop”):

- a) obszar europejskiej sieci Natura 2000 Ostoja Kozienicka PLB140013,
- b) obszar europejskiej sieci Natura 2000 Dolina Zwolenki PLH140006,
- c) Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina rzeki Zwolenki, dla którego obowiązują przepisy zawarte w Uchwale nr 41/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina rzeki Zwolenki - Dz. Urz. Woj. Maz. 3775,

zwanej dalej „Uchwałą”).

Ponadto teren przeznaczony pod inwestycję w Wariancie 1 położony jest na obszarze otuliny Kozienickiego Parku Kraj obrazowego. Zgodnie z zapisami art. 6 ust 1 uoop otulina nie jest formą ochrony przyrody, jest to strefa ochronna granicząca z Parkiem, wyznaczona w celu zabezpieczenia Parku przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. Kozienicki Park Krajobrazowy obejmuje obszar o powierzchni 26 233,83ha, a jego otulina stanowi obszar o powierzchni 36 009,62ha. Obecnie na terenie Parku obowiązuje Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Mazowieckiego z dnia 4 kwietnia 2005 r. w sprawie Kozienickiego Parku Krajobrazowego imienia Profesora Ryszarda Zręby. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 75, poz. 1980 z 9 kwietnia 2005 r.). Ww. akt prawny wskazuje zakazy jakie obowiązują na terenie Parku, ale nie wskazuje zakazów dotyczących jego otuliny.

W zakresie powyższego wskazuje się:

a) Teren przeznaczony pod inwestycję w Wariancie 1 położony jest na powierzchni 7,7 ha na Obszarze Chronionego Krajobrazu Dolina rzeki Zwolenki. W związku z powyższym ocenę oddziaływania wykonano poddając analizie czy realizacja przedsięwzięcia w ww. wariancie nie stoi w sprzeczności z zakazami wymienionymi w obowiązującym na terenie obszaru. Zgodnie z uoop oraz Uchwałą na terenie Obszaru Dolina rzeki Zwolenki obowiązuje szereg zakazów, jednakże realizacja przedmiotowej inwestycji nie spowoduje ich naruszenia. W myśl art. 24 ust. 2 pkt 3 uoop zakazy obowiązujące na terenie obszaru chronionego krajobrazu nie dotyczą realizacji inwestycji celu publicznego.

b) Teren przeznaczony pod inwestycję w Wariancie 1 położony jest na Obszarze Specjalnej Ochrony Ptaków Ostoja Kozienicka PLB140013 (na powierzchni około 0,0687 ha co stanowi około 0,001 % całkowitej powierzchni), jest to obszar chroniony z mocy Dyrektywy ptasiej od 2009 r. na podstawie Dyrektywy 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (zwanej dyrektywą ptasią) (Dz.U. 2010, L 20, s. 7). Obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. Nr 25, poz. 133, z późn. zm.). Plan zadań ochronnych został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Kozienicka PLB140013 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 3826, z późn. zm.). Obszar Ostoja Kozienicka - ostoja ptasia o randze europejskiej PL095, obejmuje znaczną część jednego z większych kompleksów leśnych w środkowej Polsce - Puszczy Radomsko-Kozienickiej, na granicy Małopolski i Mazowsza, w widłach pradolin Wisły, Radomki i Zagożdżonki, na terenie Równiny Radomskiej. Położony jest on w terenie z licznymi elementami rzeźby pochodzenia fluwio-glacialnego: szeregiem tarasów denudacyjnych opadających stopniowo ku dolinie Wisły, poprzedzielanych licznymi wałami wydmyowymi, pomiędzy którymi znajdują się niecki, zwykle silnie zabagnione. Wcześniej na tym terenie utrzymywały się drzewostany z klonem, jesionem, lipą, dębem i bukiem. Obecnie drzewostany składają się głównie z sosny (84%) oraz jodły (4%). Lasy zajmują większość powierzchni obszaru. Resztę terenu pokrywają pola uprawne, łąki, pastwiska. Występują tu również interesujące połacie torfowisk wysokich i niskich. Na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat stwierdzono co najmniej ok. 30 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Jest to jedno z najważniejszych lęgów bociana czarnego w Polsce. Obszar ten zamieszkiwała też liczna populacja kraski, która zanikła w pierwszym dziesięcioleciu XXI wieku. Próg 1% populacji lęgowej osiągają tu też lelek, dzięcioł średni, rycyk, rybitwa czarna.

Na odcinku planowanej obwodnicy w granicach obszaru Ostoja Kozienicka PLB140013 nie stwierdzono stanowisk gatunków ptaków i ich siedlisk stanowiących przedmioty ochrony.

Na podstawie materiałów zebranych na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych i uzupełnienia stanu wiedzy dla obszaru Ostoi Kozienickiej PLB140013, Regionalny Dyrektor stwierdza w buforze 5 km od planowanego odcinka drogi, występowanie lerki (*Lullula arborea*), gąsiorka (*Lanius collurio*), jarzębatki (*Sylvia nisiora*), krętogłowa (*Jynx torquilla*), lelka (*Caprimulgus europaeus*), dudka (*Upupa epops*), dzięcioła średniego (*Dendrocopos medius*),

dzięcioła czarnego (*Dryocopus martius*), kobuza (*Falco subbuteo*), derkacza (*Crex crex*), kropiatki (*Porzana porzana*), samotnika (*Tringa ochropus*) i srokosza (*Lanius excubitor*), gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony ww. obszarze Natura 2000.

W planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Kozienicka PLB140013, ustalono cele ochrony dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. Szczegółowe cele ochrony, zdefiniowane w procedowanej zmianie ww. dokumentu planistycznego i udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu pod adresem: <http://bip.warszawa.rdos.gov.pl/obwieszczenie-regionalnego-dyrektora-ochrony-srodowiska-w-warszawie-z-dnia-28-grudnia-2021-znak-wpn-ii-6320-5-2021-aa>, obejmują następujące zagadnienia:

- utrzymanie populacji i lerki na poziomie minimum 400 par lęgowych oraz utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych, w granicach obszaru Natura 2000 o pow. 3850 ha,
- utrzymanie populacji gąsiorka na poziomie minimum 470 par lęgowych oraz utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych, w granicach obszaru Natura 2000 o pow. 1560 ha,
- utrzymanie populacji jarzębatki na poziomie minimum 150 par lęgowych oraz utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (utrzymanie podmokłych zalewowych łąk), w granicach obszaru Natura 2000 o pow. 880 ha,
- utrzymanie populacji krętogłowa na poziomie minimum 90 par lęgowych oraz utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych, w granicach obszaru Natura 2000 o pow. 1700 ha,
- utrzymanie populacji lelka na poziomie minimum 100 odżywiających się samców oraz utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych, w granicach obszaru Natura 2000 o pow. 1210 ha,
- utrzymanie populacji dudka na poziomie minimum 90 par lęgowych oraz utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (utrzymanie podmokłych zalewowych łąk), w granicach obszaru Natura 2000 o pow. 3290 ha,
- utrzymanie populacji i dzięcioła średniego na poziomie minimum 300 par lęgowych oraz utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych, w granicach obszaru Natura 2000 o pow. 1170 ha,
- utrzymanie populacji dzięcioła czarnego na poziomie minimum 150 par lęgowych oraz utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych, w granicach obszaru Natura 2000 o pow. 19900 ha,
- utrzymanie populacji kobuza na poziomie minimum 20 par lęgowych oraz utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych, w granicach obszaru Natura 2000 o pow. 6300 ha,
- utrzymanie liczebności populacji derkacza na poziomie minimum 90 odżywiających się samców oraz utrzymanie stabilnej powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (utrzymanie terenów otwartych łąk i pastwisk i ich ekstensywnego użytkowania) w granicach obszaru Natura 2000 o pow. 1640 ha,
- utrzymanie populacji kropiatki na poziomie 13 odżywiających się samców oraz utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (utrzymanie podmokłych zalewowych łąk) o pow. 190 ha,
- utrzymanie populacji samotnika na poziomie 60 par lęgowych oraz utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (utrzymanie podmokłych zalewowych łąk) w granicach obszaru Natura 2000 o pow. 270 ha,
- utrzymanie populacji srokosza na poziomie minimum 65 par lęgowych oraz utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych, w granicach obszaru Natura 2000 o pow. 2900 ha,

Na etapie tworzenia planu zadań ochronnych dla lerki jako zagrożenia istniejące zidentyfikowano zmianę sposobu uprawy, zarzucenie pasterstwa, brak wypasu, zalesianie terenów otwartych, zabudowa rozproszona, dla derkacza zagrożeniami są: zmianę sposobu uprawy, zaniechanie/brak

koszenia, wypalanie, spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, natomiast dla dzięcioła średniego zagrożeniami są to: wycinka lasu i usuwanie martwych i umierających drzew. Dla gąsiora, jarzębatki, krętogłowa, lelka, dudka, dzięcioła czarnego, kobuza i srokosza nie określono zagrożeń. Dla kropiatki jako zagrożenia wskazano jako zagrożenia sukcesję ekologiczną czyli zmianę składu gatunkowego w ekosystemie. Dla samotnika zagrożeniem jest intensyfikacja rolnictwa oraz brak i zaniechanie koszenia łąk.

Mając na względzie charakterystykę oraz lokalizację przedsięwzięcia, przedmiotowa inwestycja - budowa obwodnicy Zwoleń w ciągu drogi krajowej nr 79, pozostaje bez wpływu na stan ochrony populacji lerki, gąsiora, jarzębatki, krętogłowa, lelka, dudka, dzięcioła średniego, dzięcioła czarnego, kobuza, derkacza, kropiatki, samotnika i srokosza oraz siedlisk wykorzystywanych przez te gatunki a także pozostałych gatunków stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Ostoja Kozienicka PLB140013. W ramach realizacji planowanej inwestycji nie nastąpią oddziaływania o charakterze znacząco negatywnym na przedmioty ochrony ww. obszarze Natura 2000. Przedsięwzięcie pozostaje bez wpływu na realizację celów ochrony i działań ochronnych (brak działań ochronnych na terenie realizacji zamierzenia i jego oddziaływania).

c) Teren przeznaczony pod inwestycję w Wariancie 1 położony jest w specjalnym obszarze ochrony siedlisk Dolina Zwoleńki PLH140006 (na odcinku około 3,274 km i powierzchni około 7,7279 ha co stanowi około 0,32 % całkowitej powierzchni).

Na podstawie materiałów zebranych na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych i uzupełnienia stanu wiedzy dla obszaru Dolina Zwoleńki PLH140006, Regionalny Dyrektor stwierdza, w buforze 5 km od planowanego odcinka drogi, występowanie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony ww. obszarze Natura 2000: 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo - fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe), 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z (*Nymphaeion*, *Potamion*), 4056 zatoczek łamliwy (*Anisus vorticulus*) i 1016 poczwarówka jajowata (*Vertigo moulinsiana*), 1145 piskorz (*Misgurnus fossilis*) 1188 kumak nizinny (*Bombina orientalis*) i 1220 żółw błotny (*Emys orbicularis*).

W planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Zwoleńki PLH140006, ustalono cele ochrony dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. Szczegółowe cele ochrony, zdefiniowane w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 6 listopada 2023 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Zwoleńki PLH140006 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 12128), obejmują następujące zagadnienia:

a) utrzymanie występowania siedliska 91E0 na powierzchni 47,5 ha oraz weryfikacja danych dotyczących powierzchni siedliska w obszarze (stan właściwy - FV), utrzymanie zubożonej, lecz opartej na gatunkach typowych dla łągów kombinacji florystycznej (stan niezadowolający - U1), utrzymanie występowania we wszystkich warstwach dominacji gatunków typowych dla siedliska jako dominujących, przy czym dopuszcza się zaburzoną relację ilościową (stan niezadowolający - U1), utrzymanie występowania gatunków obcych geograficznie na poziomie < 1% i nieodnawiających się (stan właściwy - FV), stopniowa poprawa stanu zachowania, zmierzająca do występowania kilku, ale nielicznych gatunków obcych, bądź jednego, ale występującego licznie (stopniowa poprawa złego stanu zachowania - U2 do stan niezadowolającego - U1), utrzymanie występowania gatunków ekspansywnych, jednak nieograniczających różnorodności runa (stan niezadowolający - U1), stopniowa poprawa stanu zachowania, zmierzająca do występowania >20 m³/ha martwego drewna (stopniowa poprawa niezadowolającego stanu zachowania - U1 do stan właściwego - FV), stopniowa poprawa stanu zachowania, zmierzająca do występowania > 5 szt./ha martwego drewna leżącego lub stojącego > 3 m długości i >50 cm grubości (stopniowa poprawa niezadowolającego stanu zachowania - U1 do stanu właściwego - FV), utrzymanie braku regulacji koryta rzecznoego (stan właściwy - FV), utrzymanie dotychczasowej dynamiki zalewów i przewodnienia podłoża normalnych z punktu widzenia ekosystemu (stan właściwy - FV), dopuszcza się występowanie dynamiki zalewów i przewodnienia podłoża obniżonych w stosunku

do normalnego (współrzędne geograficzne płatów: 91E0-6 51.300778, 21.687657; 91E0-7 51.319157, 21.664723 i 91E0-8 51.338737, 21.622688) - stan niezadowalający (U1), stopniowa poprawa stanu zachowania, zmierzająca do występowania > 20% udziału drzew starszych niż 100 lat (stopniowa poprawa niezadowalającego stanu zachowania - U1 do stanu właściwego - FV), utrzymanie struktury drzew antropogenicznie zmienionej, ale zróżnicowanej (stan niezadowalający - U1), utrzymanie występowania naturalnego, pojedynczego odnowienia (stan niezadowalający - U1), dopuszcza się występowanie braku odnowienia w wybranych płatach siedliska (współrzędne geograficzne płatów: 91E0-6 51.300778, 21.687657; 91E0-7 51.319157, 21.664723 i 91E0-8 51.338737, 21.622688) - stan zły (U2), utrzymanie braku występowania zniszczeń runa (stan właściwy - FV) oraz utrzymanie braku występowania zniekształceń (stan właściwy - FV);

b) utrzymanie występowania siedliska 6510 z uwzględnieniem naturalnych procesów oraz ekstensywnego użytkowania, na powierzchni 237 ha oraz weryfikacja danych dotyczących powierzchni siedliska w obszarze (stan właściwy - FV), utrzymanie maksymalnie średniego stopnia fragmentacji płatów siedliska (stan niezadowalający - U1), utrzymanie występowania minimum 3 gatunków charakterystycznych na stanowisku badawczym, takich jak np.: dzwonek rozpięchły, kozibród łąkowy, przytulia pospolita (stan niezadowalający - U1), utrzymanie dominacji gatunków typowych dla łąk świeżych na poziomie minimum 50% (stan niezadowalający - U1), poprawa oceny stanu zachowania zmierzająca do braku występowania lub występowania pojedynczych osobników gatunków o niskim stopniu inwazyjności (poprawa niezadowalającego stanu zachowania U1 do stanu właściwego - FV), poprawa oceny stanu zachowania zmierzająca do braku występowania gatunków silnie ekspansywnych, przy łącznym pokryciu gatunków ekspansywnych < 20% (poprawa niezadowalającego stanu zachowania U1 do stanu właściwego - FV), poprawa oceny stanu zachowania zmierzająca do występowania łącznego pokrycia krzewów i podrostu drzew w graniach badanej powierzchni na poziomie poniżej 1% (poprawa stanu niezadowalającego - U1 do stanu właściwego - FV), poprawa oceny stanu zachowania zmierzająca do osiągnięcia udziału płatów dobrze zachowanych na poziomie minimum 50% powierzchni badawczej (poprawa złego stanu - U2 do stanu niezadowalającego - U1) oraz stopniowa poprawa stanu zachowania zmierzająca do występowania martwej materii organicznej na poziomie poniżej 2 cm (stopniowa poprawa niezadowalającego stanu zachowania - U1 do stanu właściwego - FV);

c) dla siedliska 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z (Nympheion, Potamion) nie zdefiniowano celów ochrony dla siedliska z uwagi na konieczność weryfikacji statusu siedliska w obszarze Natura 2000;

d) utrzymanie występowania populacji 4056 zatoczka łamliwego (*Anisus vorticulus*) w obszarze na poziomie średnio 7 osobników w badanych próbach (stan niezadowalający - U1), utrzymanie niezmienną powierzchnię zbiorników, na poziomie około 4 ha (stan właściwy - FV), utrzymanie pokrycia lustra wody przez rośliny na poziomie > 50% (stan właściwy - FV) oraz stopniowa poprawa stanu zachowania wybranych płatów siedliska gatunku (płat o nr: 4, 5 13, 15, 17, 24, 25, 29, 33 i 34), zmierzająca do osiągnięcia i utrzymania minimum 20 % pokrycia lustra wody przez rośliny (stopniowa poprawa złego stanu zachowania - U2 do stanu niezadowalającego - U1 i jego utrzymanie), utrzymanie stałości zbiornika oraz braku jego wysychania w okresie 10 lat (stan właściwy - FV) oraz utrzymanie zarośnięcia brzegów przez rośliny oceniające lustro wody na poziomie < 20% (stan właściwy - FV) oraz stopniowa poprawa stanu zachowania wybranych płatów siedliska gatunku (płat o nr: 2-9, 12, 14, 20-21, 23-24, 30 i 34), zmierzająca do osiągnięcia i utrzymania maksimum 50 % zarośnięcia brzegów (stopniowa poprawa złego stanu zachowania - U2 do stanu niezadowalającego - U1 i jego utrzymanie);

e) dla gatunku 1016 poczwarówka jajowata: stopniowa poprawa stanu zachowania na wybranych płatach siedliska gatunku (dotyczy płatów numer: 2, 10-11, 13-18, 20-21), zmierzająca do występowania > 1 osobnika/ m² (stopniowa poprawa złego stanu zachowania - U2 do stanu niezadowalającego - U1 i jego utrzymanie) oraz utrzymanie niezmienionego stanu zachowania w pozostałych płatach, stopniowa poprawa stanu zachowania na wybranych płatach siedliska gatunku (dotyczy płatów numer: 2, 10-11, 13-18, 20-21), zmierzająca do występowania młodych osobników gatunku (stopniowa poprawa złego stanu zachowania - U2 do stanu niezadowalającego - U1 i jego

utrzymanie) oraz uzupełnienie stanu wiedzy w tym zakresie, utrzymanie braku zmian lub wzrostu obszaru zajmowanego przez gatunek (stan właściwy - FV), utrzymanie powierzchni stanowiska, zajmowanej przez roślinność spełniająca wymagania siedliskowe gatunku na poziomie minimum 20% (stan niezadowalający - U1), utrzymanie niezmiennego stanu gatunkowego roślinności lub wypadło nie więcej niż 40% gatunków z listy dominujących (stan niezadowalający - U1), stopniowa poprawa stanu zachowania zmierzająca do udziału powierzchni stanowiska zarośniętej przez drzewa/krzewy/trzciny na poziomie poniżej 40% (stopniowa poprawa niezadowalającego stanu zachowania - U1 do stanu właściwego - FV), utrzymanie średniej wilgotności powierzchni stanowiska, > 50% powierzchni stanowiska charakteryzuje się podmokłym i wilgotnym podłożem i ściółką, 2 i 3 stopniów skali Killeen'a i Moorkens (2003) - stan niezadowalający - U1 oraz stopniowa poprawa stanu zachowania wybranych płatów siedliska (dotyczy płatów numer: 4-5, 10, 16, 19 i 24) zmierzająca do występowania niewielkiej fragmentacji siedliska udziału powierzchni stanowiska zarośniętej przez drzewa/krzewy/trzciny na poziomie poniżej 40% (stopniowa poprawa złego stanu zachowania - U2 do stanu właściwego - U1) oraz utrzymanie niezmiennego stanu zachowania w pozostałych płatach, w tym stanu właściwego - FV (dotyczy płatów nr: 7, 11 -12, 14, 20-23);

f) dla gatunku 1220 żółw błotny (*Emys orbicularis*): Utrzymanie niezmiennego liczebności populacji gatunku kształtującej się na poziomie minimum 150 osobników (stan właściwy - FV). Utrzymanie niezmiennego udziału młodych osobników wśród wszystkich obserwowanych na poziomie minimum 25 % - dotyczy stanowisk: Barycz, Siekierka Nowa, Andrzejów- Borowiec (stan właściwy - FV) oraz występowania młodocianych osobników, ale przy udziale wśród wszystkich obserwowanych na poziomie poniżej 25 % - dotyczy stanowiska: Siekierka Stara (stan niezadowalający - U1). Utrzymanie występowania niepołączonych wód stojących do 3 km lub wód stojących z połączeniami wodnymi oddalonymi o 6 km lub cieków ze stanowiskami oddalonymi o nie więcej niż 7 km (stan właściwy - FV). Utrzymanie niezmiennego powierzchni siedliska wodnego, kształtującego się na poziomie ok. 170 ha (stan właściwy - FV). Utrzymanie akwenów eutroficznych, stagnujących, wolno płynących, płytkich, mulistych i szybko nagrzewających się (stan właściwy - FV). Utrzymanie obecności różnorodnych miejsc do wygrzewania się i ukrywania, akweny bogate w helofity (rośliny wynurzone, tworzące przybrzeżne szuwały), amfifity (rośliny ziemnowodne, występujące w strefie wahań poziomu wody) i nimfeidy (rośliny o liściach pływających), powalone drzewa, konary; obecne limneidy (rośliny swobodnie pływające po powierzchni wody) - stan właściwy (FV). Utrzymanie obecności przede wszystkim bezkręgowców (na przykład: mięczaki, pluskwiaki, pijawki, ważki, chrząszcze, jętki, muchówki, skorupiaki i ich stadia larwalne), kręgowców (małe ryby, płazy, w tym narybek i kijanki), obecność rzęsy drobnej (*Lemna minor*) lub innych gatunków należących do rodzaju *Lemna* sp. (stan właściwy - FV). Utrzymanie powierzchni łęgowiska pokrytej niską, kserotermiczną roślinnością zielną na poziomie powyżej 10 arów (stan właściwy - FV). Stopniowa poprawa stanu zachowania zmierzająca do wielkości zacienionej powierzchni łęgowisk na poziomie < 15% (stopniowa poprawa niezadowalającego stanu zachowania - U1 do stanu właściwego - FV);

g) dla gatunku 1188 kumak nizinny (*Bombina bombina*): Utrzymanie występowania populacji gatunku na poziomie minimum 200 odżywiających się samców w obszarze (stan właściwy - FV). Utrzymanie udziału szuwaru w powierzchni zbiornika na poziomie > 10% (stan niezadowalający - U1). Stopniowa poprawa stanu zachowania, zmierzająca do występowania szuwaru i braku występowania szuwaru o wysokości powyżej 1 m (stopniowa poprawa złego stanu zachowania do stanu właściwego - FV). Utrzymanie występowania roślinności kępkowej i nielicznej lub licznej, ale nie o pionowych pędach (stan niezadowalający - U1). Utrzymanie łagodnego nachylenia brzegów (stan właściwy - FV) oraz stopniowa poprawa stanu zachowania wybranych płatów siedliska gatunku (płaty o nr: C1, Z3, Z4, Z6), zmierzająca do występowania łagodnych brzegów zbiornika (stopniowa poprawa złego stanu zachowania - U2 do stanu właściwego - FV). Utrzymanie występowania ryb w granicach płatów siedliska gatunku (stan niezadowalający - U1). Utrzymanie braku zabudowy w otoczeniu zbiorników (stan właściwy - FV). Utrzymanie występowania innych zbiorników w promieniu 500 m (stan właściwy - FV). Utrzymanie braku

występowania dróg asfaltowych w okolicy zbiornika (stan właściwy - FV);

h) dla gatunku 1145 piskorz (*Misgurnus fossilis*): Utrzymanie względnej liczebności na poziomie minimum 0,005 m² powierzchni połowu (stan niezadowalający - U1). Utrzymanie udziału osobników młodych, przynajmniej jednej kategorii lub YOY + JUV na poziomie minimum 10 % (stan niezadowalający - U1). Utrzymanie udziału w zespole ryb i minogów minimum na poziomie minimum 1% (stan niezadowalający - U1). Utrzymanie jakości hydrologicznej cieką na poziomie nie wyższej niż 3,4 (ocena stanowi średnią z ocen 6 elementów hydromorfologicznych, w tym m.in.: geometrii koryta, substratu dennego, mobilności koryta oraz ciągłości cieką) - stan niezadowalający (U1).

Na etapie tworzenia planu zadań ochronnych dla siedliska:

a) 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo - fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe), jako zagrożenia istniejące zidentyfikowano B07 inne rodzaje praktyk leśnych;

b) 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) zagrożeniami są A04.03 zarzucenie pasterstwa, brak wypasu i A03.03 zaniechanie / brak koszenia;

c) siedlisko 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z (*Nympheion*, *Potamion*), jako zagrożenia istniejące zidentyfikowano K01.02 zamulenie, K.02 ewolucja biocenotyczna, sukcesja, K01.03 wyschnięcie i K02.02 nagromadzenie materii organicznej;

d) 1220 żółw błotny (*Emys orbicularis*) zidentyfikowano istniejące zagrożenia K03.04 drapieżnictwo, F02.03 wędkarstwo, A01 uprawa, F03.02.03 chwytanie, trucie, kłusownictwo, K01.02 zamulenie, B01 zalesianie terenów, otwartych, H01.09 zanieczyszczenie wód powierzchniowych z innych źródeł rozproszonych i D01.02 drogi, autostrady;

e) 1145 piskorz (*Misgurnus fossilis*) zidentyfikowano istniejące zagrożenia H01.09 zanieczyszczenie wód powierzchniowych z innych źródeł rozproszonych, I01 obce gatunki inwazyjne i K01.02 zamulenie

Dla gatunków 4056 zatoczek łamliwy (*Anisus vorticulus*), 1016 poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*) i 1188 kumaka nizinny (*Bombina bombina*): nie określono zagrożeń. Realizacja inwestycji w wariancie 1 będzie się wiązała z zajęciem trzech pól siedliska *91E0 o łącznej powierzchni 28518 m². W buforze badań wzdłuż wszystkich wariantów drogi stwierdzono łącznie 211320 m² siedliska Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe. Ubytek 28518m² stanowi 13,5% powierzchni stwierdzonego siedliska w rejonie inwestycji. Budowa planowanej drogi w wariancie 1 będzie się również wiązała ze zniszczeniem dwóch pól olsu o łącznej powierzchni 5612m². W buforze inwentaryzacji stwierdzono łącznie 252903 m² olsu. Zajęcie 5612m² olsu stanowi 2,2% powierzchni stwierdzonego siedliska w rejonie inwestycji.

Mając powyższe na względzie należy stwierdzić, iż w wyniku realizacji inwestycji jaką jest budowa obwodnicy Zwolenia w wariancie 1 dojdzie do zniszczenia siedliska przyrodniczego *91E0 na powierzchni 0,1065 ha, co stanowi 0,22% ogólnej powierzchni tego siedliska w obszarze zgodnie z obowiązującym standardowym formularzu danych (SDF). Tym samym nie dojdzie do znacząco negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 ani znaczącej utraty powierzchni przedmiotu ochrony jakim są *91E0 - łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe.

Trasa wariantu 1 koliduje z 2 zbiornikami wodnymi (ok. km. 3+055 oraz ok. km. 7+435). Zbiorniki znajdujące się w kolizji będą podlegać likwidacji. Spośród ww. wymienionych jedynie zbiornik w km 7+435 znajduje się w dolinie rzeki Zwoleńki, w obrębie obszaru Natura 2000 Dolina Zwoleńki PLH140006. Mając na uwadze zasadę przezorności wskazuje się, że likwidacja tego zbiornika powinna odbywać się pod nadzorem ichtiologa. W przypadku stwierdzenia w zbiorniku piskorza (*Misgurnus fossilis*) należy przenieść osobniki na stanowiska zastępcze, których lokalizację wskaże nadzór przyrodniczy.

Mając na względzie charakterystykę oraz lokalizację przedsięwzięcia, przedmiotowa inwestycja - budowa obwodnicy Zwolenia w ciągu drogi krajowej nr 79, pozostaje bez wpływu na stan ochrony

6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) oraz populacje gatunków 4056 zatoczek łamliwy (*Anisus vorticulus*) i 1016 poczwarówka jajowata (*Vertigo moulinsiana*), a także siedlisk wykorzystywanych przez te gatunki. Przedmiotowa inwestycja pozostaje bez wpływu na stan ochrony pozostałych siedlisk przyrodniczych i populacji gatunków stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Dolina Zwolenki PLH140006. W ramach realizacji planowanej inwestycji nie nastąpią oddziaływania o charakterze znacząco negatywnym na przedmioty ochrony ww. obszarze Natura 2000. Przedsięwzięcie pozostaje bez wpływu na realizację celów ochrony i działań ochronnych (brak działań ochronnych na terenie realizacji zamierzenia i jego oddziaływania).

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Puszcza Kozienicka PLH140035 oddalony jest w odległości około 731 metrów od terenu inwestycji, jest to obszar chroniony z mocy Dyrektywy siedliskowej od 2011 r. na podstawie Decyzji Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE) (Dz.U.UE.L.2011.33.146). Obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Puszcza Kozienicka (PLH140035) (Dz.U. poz. 1504). Plan zadań ochronnych został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 9 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Kozienicka PLH140035 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 3829, z późn. zm.).

Przedmiotowa inwestycja przebiega w odległości około 731 metrów od obszaru Natura 2000 Puszcza Kozienicka PLH 140035. Obszar Puszcza Kozienicka to jeden z najcenniejszych pod względem przyrodniczym kompleksów puszczańskich w Polsce. O jego randze świadczy przede wszystkim - wysoka różnorodność biologiczna mierzona na wszystkich poziomach: genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym. Występuje tu szereg siedlisk przyrodniczych oraz gatunków chronionych i zagrożonych wymarciem w skali kraju i kontynentu. Głównym zagrożeniem w Puszczy Kozienickiej jest obniżający się poziom wód gruntowych, do którego w istotny sposób przyczyniło się osuszanie siedlisk bagiennych i silnie wilgotnych. Obszar ten położony jest w południowej części woj. mazowieckiego na terenie gmin: Garbatka-Letnisko, Głowaczów, Kozienice i Sieciechów w powiecie kozienickim, Gózd, Jastrzębia, Jedlnia-Letnisk, Pionki oraz Miasto Radom i Miasto Pionki w powiecie radomskim oraz Policzna, Tczów i Zwolen w powiecie zwoleńskim. Jest to część Kozienickiego Parku Krajobrazowego. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 28 230,4 ha. Obszar ten jest bardzo zróżnicowany pod względem typów siedlisk. Jest to zasługą między innymi urozmaiconej sieci rzecznej oraz zróżnicowania pod względem żyzności gleby, części środkowa i południowa Puszczy są żyzniejsze (duży udział gleb brunatno-ziemnych) niż część północna gdzie przeważają gleby bielicoziemne.

W granicach analizowanego wariantu inwestorskiego nie stwierdzono siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru Puszcza Kozienicka PLH140035.

Na podstawie materiałów zebranych na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych i uzupełnienia stanu wiedzy dla obszaru Puszcza Kozienicka PLH140035, Regionalny Dyrektor stwierdza, w buforze 5 km od planowanego odcinka drogi, występowanie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony ww. obszarze Natura 2000: 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum* albo - *fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Tilio-Carpinetum*, 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*), 91P0 Wyżyny jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*), 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*), 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, 1014 poczwarówka zwężona (*Vertigo angustior*), 6177 modraszek telejus (*Maculinea teleius*), 1060 czerwonończyk nieparek (*Lycaena dispar*), 4038 czerwonończyk fioletek (*Lycaena helle*), 1084 pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*), 1166 traszka

grzebieniasta (*Triturus cristatus*), 1188 kumak nizinny (*Bombina bombina*), 1220 żółw błotny (*Emys orbicularis*), 1308 mopek zachodni (*Barbastella barbastellus*), 1337 bóbr europejski (*Castor fiber*), 1355 wydra (*Lutra lutra*).

W planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Kozienicka PLH140035, ustalono cele ochrony dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. Szczegółowe cele ochrony, zdefiniowane w procedowanej zmianie ww. dokumentu planistycznego i udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rdos-warszawa/zawiadomienie-regionalnego-dyrektora-ochrony-srodowiska-w-warszawie-z-dnia-29-lipca-2022-r-znak-wpn-ii6320102022aa-o-zamiarze-przystapieniu-i-wylozeniu-do-publicznego-wgladu-projektow-zarzadzen-zmieniajacych-w-sprawie-ustanowienia-planow-ochrony-dla-rezerwatow-przyrody-las-bielanski-las-natolinski-rezerwat-im-krola-jana-sobieskiego-legi-czarnej-strugi-oraz-planu-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-puszcza-kozienicka-plh140035>, obejmują następujące zagadnienia:

- a) utrzymanie występowania siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo - fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe) z uwzględnieniem naturalnych procesów na powierzchni co najmniej 226 ha oraz utrzymanie występowania minimum kombinacji florystycznej zubożonej, lecz opartej na gatunkach typowych dla łągi (stan niezadowolający - U1), utrzymanie występowania we wszystkich warstwach dominacji gatunków typowych dla siedliska, dopuszcza się występowanie w części płatów zaburzonych realizacji ilościowych - dominacja facjalna (stan niezadowolający - U1), utrzymanie występowania gatunków obcych geograficznie na poziomie <1% i nie odnawiających się (stan właściwy - FV), utrzymanie występowania więcej niż 1 gatunku inwazyjnego obcego w podszycie i runie, lub nawet 1 gatunku - jeżeli liczny (stan niezadowolający - U1), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez utrzymanie silnie ekspansywnych apofitów, lecz nie ograniczających różnorodności runa (stan niezadowolający - U1), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie udziału minimum 10-20 m³/ha łącznych zasobów martwego drewna (stan niezadowolający - U1), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie udziału martwego drewna wielkowymiarowego na poziomie 3 - 5 szt. /ha (stan niezadowolający - U1), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez wykonanie regulacji metodami „miękkimi”, z zachowaniem cech hydromorfologicznych cieku naturalnego (stan niezadowolający - U1), utrzymanie minimum dynamiki zalewów i przewodnienia podłoża obniżonego w stosunku do normalnego (stan niezadowolający - U1), Utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie <20% udziału drzew starszych niż 100 lat, ale >50% udział drzew starszych niż 50 lat (stan niezadowolający - U1), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie antropogenicznie zmienionej, lecz zróżnicowanej pionowej struktury roślinności (stan niezadowolający - U1), Utrzymanie braku zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna (stan właściwy - FV), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez utrzymanie mało znaczącego zniekształcenia (stan niezadowolający - U1);
- b) utrzymanie występowania siedliska 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio sylvatici-Carpinetum betuli*, *Tilio cordatae-Carpinetum betuli*) z uwzględnieniem naturalnych procesów na powierzchni co najmniej 1475 ha oraz utrzymanie w ograniczonym stopniu przekształconej w stosunku do typowej dla siedliska kombinacji florystycznej (stan niezadowolający-U1), ograniczenie występowania inwazyjnych gatunków obcych w podszycie i runie do poziomu nieprzekraczającego 2% pokrycia (stan niezadowolający - U1), ograniczenie występowania ekspansywnych gatunków rodzimych w runie do poziomu 1-5% pokrycia (stan niezadowolający - U1), zróżnicowanej struktury pionowej i przestrzennej roślinności, obejmującej 10-50 % powierzchni pokrytej przez zwarty starym drzewostanem (stan niezadowolający - U1), występowania <10 % udziału drzew starszych niż 100 lat, przy >50% udziale drzew starszych niż 50 lat (stan niezadowolający - U1) i minimum 10-20 m³/ha łącznych zasobów martwego drewna

(stan niezadowalający - U1);

c) utrzymanie występowania siedliska 91D0 Bory i lasy bagienne *Vaccinio uliginosi*-*Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi*-*Pinetum*) z uwzględnieniem naturalnych procesów na powierzchni co najmniej 46 ha oraz utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie obecności 30-60% listy gatunków charakterystycznych (stan niezadowalający - U1), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez utrzymanie we wszystkich warstwach dominacji gatunków, które dominują w naturalnym zbiorowisku roślinnym, a stosunki ilościowe ich dominacji są naturalne (stan właściwy

- FV), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez ograniczenie występowania ww. gatunków do poziomu 1 gatunku, nielicznie i sporadycznie występującego (stan niezadowalający - U1), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez utrzymanie obecności nie więcej niż 1 gatunku, nie bardzo silnie ekspansywnego (stan niezadowalający - U1), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie siedlisk nieco przesuszonych (stan niezadowalający - U1), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie <20% udziału drzew starszych niż 100 lat, ale >50% udział drzew starszych niż 50 lat (stan niezadowalający - U1), poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie udziału gatunków obcych na poziomie <10% i nieodnawiających się (stan niezadowalający - U1), utrzymanie udziału gatunków obcych ekologicznie na poziomie <10% (stan właściwy - FV), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie udziału martwego drewna wielkowymiarowego na poziomie 1 - 3 szt./ha (stan niezadowalający - U1), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie obfitego naturalnego odnowienia (stan właściwy - FV), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie występowania mchów torfowców o obniżonym pokryciu lub różnorodności gatunkowej (stan niezadowalający - U1), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez występowanie charakterystycznych krzewinek w „normalnej” obfitości (stan właściwy - FV), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie antropogenicznie zmienionej, lecz zróżnicowanej pionowej struktury roślinności (stan niezadowalający - U1), utrzymanie braku zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna (stan właściwy - FV), utrzymanie braku zniekształcenia siedliska (stan właściwy - FV);

d) utrzymanie występowania siedliska 91P0 Wyżynny jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*) z uwzględnieniem naturalnych procesów na powierzchni co najmniej 516 ha oraz utrzymanie występowania minimum w zubożonej kombinacji florystycznej w stosunku do typowej dla siedliska 91P0 (stan niezadowalający - U1), utrzymanie braku lub sporadycznego występowania obcych gatunków inwazyjnych, o łącznym pokryciu nie przekraczającym 1% powierzchni badawczej (stan właściwy - FV), utrzymanie braku lub występowania gatunków spoza listy gatunków składających się na typową kombinację florystyczną - z pokryciem <25% powierzchni badawczej (stan właściwy - FV), utrzymanie minimum obecności martwego drewna odpowiadającej jakościowo strukturze drzewostanu a ilościowo pomiędzy 3% a 10% zasobności drzewostanu (stan niezadowalający - U1), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie <20% udziału drzew starszych niż 100 lat, ale >50% udział drzew starszych niż 50 lat (stan niezadowalający - U1), utrzymanie braku występowania obcych gatunków w drzewostanie (stan właściwy - FV), utrzymanie występowania naturalnego odnowienia jodły, równomiernego na całym stanowisku odnowień, osiagającego zwarcie >5% (stan właściwy - FV), poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez osiągnięcie odnowienia buka o zwarcu na poziomie 25-50% (stan niezadowalający - U1), utrzymanie braku lub występowanie nasadzeń drzew zgodnych z typowym składem gatunkowym dla boru jodłowego (stan właściwy - FV), utrzymanie bądź poprawa oceny

wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie braku zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna (stan właściwy - FV), utrzymanie braku lub występowania sporadycznego zniszczenia drzewostanów, na poziomie <3% zasobności drzewostanu (stan właściwy - FV);

e) utrzymanie występowania siedliska 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio sylvatici-Carpinetum betuli*, *Tilio cordatae-Carpinetum betuli*) z uwzględnieniem naturalnych procesów na powierzchni co najmniej 1475 ha oraz utrzymanie w ograniczonym stopniu przekształconej w stosunku do typowej dla siedliska kombinacji florystycznej (stan niezadowolający - U1), ograniczenie występowania inwazyjnych gatunków obcych w podszycie i runie do poziomu nieprzekraczającego 2% pokrycia (stan niezadowolający - U1), ograniczenie występowania ekspansywnych gatunków rodzimych w runie do poziomu 1-5% pokrycia (stan niezadowolający - U1), zróżnicowanej struktury pionowej i przestrzennej roślinności, obejmującej 10-50 % powierzchni pokrytej przez zwarty starym drzewostanem (stan niezadowolający - U1), występowania <10 % udziału drzew starszych niż 100 lat, przy >50% udziale drzew starszych niż 50 lat (stan niezadowolający - U1) i minimum 10-20 m³/ha łącznych zasobów martwego drewna (stan niezadowolający - U1);

f) utrzymanie występowania siedliska 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy z uwzględnieniem naturalnych procesów na powierzchni co najmniej 14 ha oraz utrzymanie występowania minimum w zubożonej kombinacji florystycznej na poziomie 60-79% (stan niezadowolający - U1), utrzymanie udziału zajętości powierzchni przez siedlisko na powierzchni badawczej na poziomie 50-70% (stan niezadowolający - U1), utrzymanie co najwyżej nielicznie występujących egzemplarzy obcych gatunków inwazyjnych (stan niezadowolający - U1), utrzymanie braku lub poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie występowania gatunków ekspansywnych na poziomie 0-10% (stan właściwy - FV), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie słabo płatowego runa z średniej kondycji plechami (stan niezadowolający - U1), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie słabo płatowego runa z średniej kondycji plechami (stan niezadowolający - U1), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie wieku drzewostanu na poziomie 50-90 lat (stan niezadowolający - U1), utrzymanie braku obecności drewna martwego w dnie lasu (stan właściwy - FV), utrzymanie braku występowania obcych gatunków w drzewostanie (stan właściwy - FV), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez co najwyżej uzyskanie liczego odnowienia naturalnego drzew lub jego braku (stan niezadowolający - U1), utrzymanie braku występowania nasadzeń drzew (stan właściwy - FV), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie słabego przekształcenia siedliska związanego z użytkowaniem (stan właściwy - FV), utrzymanie braku lub występowania zniszczenia drzewostanów (stan właściwy - FV);

g) utrzymanie występowania siedliska 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) z uwzględnieniem naturalnych procesów na powierzchni co najmniej 0,022 ha oraz utrzymanie występowania co najmniej 3 gatunków torfowców i 2 gatunki roślin naczyniowych spośród wymienionych gatunków charakterystycznych (stan właściwy - FV), utrzymanie całkowitego pokrycie torfowców - ponad 50% gatunki torfowców magellańskiego *Sphagnum magellanicum*, brodawkowego *S. papillosum*, brunatnego *S. fuscum*, czerwonego *S. rubellum*, ostrolistnego *S. capillifolium* zajmujące łącznie ponad 40% całkowitej powierzchni zajmowanej przez wszystkie gatunki torfowców (stan właściwy - FV), utrzymanie braku występowania obcych gatunków inwazyjnych (stan właściwy - FV), utrzymanie występowania pokrycia ekspansywnych roślin zielnych na poziomie nieprzekraczającym 5% (stan niezadowolający - U1), utrzymanie poziomu wody mierzonego w piezometrze - od 10 do 30 cm poniżej powierzchni torfowiska (stan niezadowolający - U1), utrzymanie dobrze wykształconego mszaru kępkowo-dolinkowego, gdzie w rejonie kęp (najczęściej wyniesionych więcej niż 10 cm w stosunku do dolinek) występują licznie torfowce (brunatny *S. fuscum*, czerwony *S. rubellum*, ostrolistny *S. capillifolium*, Russowa *S.*

russowi lub inne o zabarwieniu najczęściej brunatnym lub czerwonoawym), mchy z rodzaju płonnik *Polytrichum* z dość licznym udziałem krzewinek oraz innych roślin naczyniowych, natomiast dolinki dobrze uwodnione zajęte przez różne gatunki torfowców oraz roślinny naczyniowe (stan właściwy - FV), utrzymanie braku pozyskania torfu (stan właściwy - FV), utrzymanie braku sieci rowów i kanałów melioracyjnych oraz innych elementów infrastruktury melioracyjnej odwadniających torfowisko (stan właściwy - FV), utrzymanie pokrycia drzew na poziomie 10 - 30% oraz krzewów 30 - 50% (stan niezadowalający - U1);

h) utrzymanie występowania siedliska 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji z uwzględnieniem naturalnych procesów na powierzchni co najmniej 1,47 ha oraz utrzymanie bądź przywrócenie występowania co najmniej jednego gatunku torfowca spośród charakterystycznych dla jednostek z klasy *Oxycocco-Sphagneteta* i co najmniej jednego gatunku spośród charakterystycznych roślin naczyniowych (stan niezadowalający - U1), utrzymanie dominacji gatunków charakterystycznych dla torfowisk wysokich, lub udział gatunków charakterystycznych dla torfowisk wysokich i innych (ekologicznie obcych) mniej więcej równy (stan właściwy - FV), utrzymanie całkowitego pokrycia mchów w przedziale 20-50% lub torfowce typowe dla kępek zajmują powierzchnię od 1 do 25% całkowitej powierzchni zajmowanej przez wszystkie gatunki mchów (stan niezadowalający - U1), utrzymanie braku lub występowania pojedynczych egzemplarzy obcych gatunków inwazyjnych (stan właściwy - FV) lub ograniczenie ich występowania na części stanowisk do 20 % powierzchni (stan niezadowalający - U1), utrzymanie występowania pokrycia ekspansywnych roślin zielnych na poziomie nieprzekraczającym 25% powierzchni (stan właściwy - FV), utrzymanie występowania pokrycia egzemplarzy krzewów lub podrostu drzew na poziomie 11-30% (stan niezadowalający - U1), utrzymanie udziału dobrze wykształconych płatów z roślinnością typową dla torfowisk wysokich na poziomie co najmniej 25% (stan właściwy - FV), poprawa obecnego poziomu wody mierzonego w piezometrze do przedziału 20-40 cm poniżej powierzchni torfowiska (stan niezadowalający - U1), utrzymanie braku pozyskania torfu (stan właściwy - FV), utrzymanie braku sieci rowów i kanałów melioracyjnych oraz innych elementów infrastruktury melioracyjnej odwadniających torfowisko (stan właściwy - FV);

i) utrzymanie lub poprawa średniego zagęszczenia osobników gatunku 1014 poczwarówka zwężona (*Vertigo angustior*) na poziomie >1 os./m² - <10 os./m² w poszczególnych płatach siedliska (stan niezadowalający - U1), utrzymanie co najmniej aktualnej powierzchni zajmowanej na stanowiskach przez roślinność spełniającą wymagania siedliskowe poczwarówki zwężonej (stan właściwy - FV), dopuszcza się spadek potencjalnych siedlisk nie więcej niż o 30% (stan niezadowalający - U1), utrzymanie stopnia zarośnięcia na poziomie $<40\%$ (stan właściwy - FV), utrzymanie oceny wskaźnika w stanie niepogorszonym na poziomie (stan właściwy - FV) tj. stopień wilgotności kwalifikuje się do 2 lub 3 stopnia skali Killeen'a i Moorkens (2003) lub stopień wilgotności kwalifikuje się do 4 stopnia skali (stan niezadowalający - U1), utrzymanie siedliska w niewielkim stopniu pofragmentowanego i/lub uruchomione procesy prowadzące do fragmentacji i/lub ich początkowa faza (stan niezadowalający - U1);

j) utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika, liczby obserwowanych osobników gatunku 6177 modraszek telejus (*Maculinea teleius*), co najmniej na poziomie 4-8 os./100 m maksymalnej liczby osobników obserwowanych na powierzchni badawczej (stan niezadowalający - U1), utrzymanie oceny wskaźnika co najmniej na poziomie 10-20 os./100 m (stan niezadowalający - U1), utrzymanie oceny wskaźnika poprzez zachowanie zasiedlonych stanowisk w odległości do 1 km (stan właściwy - FV), utrzymanie oceny wskaźnika poprzez zachowanie zasiedlonych stanowisk o powierzchni powyżej 1 ha (stan właściwy - FV), utrzymanie udziału roślin pokarmowych w całej powierzchni otwartego płatu co najmniej na poziomie 5-20% (stan niezadowalający - U1), utrzymanie udziału proporcji powierzchni penetrowanej przez mrówki co najmniej na poziomie 20-50% (stan niezadowalający - U1), utrzymanie udziału udziału ekspansywnych bylin w całej powierzchni otwartego płatu na poziomie $<25\%$ (stan właściwy - FV), utrzymanie udziału drzew i krzewów w całej powierzchni otwartego płatu na poziomie $<25\%$ (stan właściwy - FV);

k) utrzymanie występowania gatunku 1060 czerwonończyk nieparek (*Lycena dispar*), na co

najmniej 80% stanowiskach monitoringowych w obszarze (stan właściwy - FV), utrzymanie stabilnej powierzchni siedlisk stanowiących bazę pokarmową gatunku (zachowanie stanowisk szczawiu, np.: szczawiu tępolistnego i lancetowatego), na powierzchni 30 ha (stan niezadowalający - U1), utrzymanie stabilnej powierzchni wilgotnych płątów siedlisk łąkowych lub pastwisk w sąsiedztwie rowów melioracyjnych i starorzeczy, na powierzchni 60 ha (stan niezadowalający - U1), utrzymanie stabilnej powierzchni siedlisk stanowiących miejsce występowania roślin nektarodajnych (zachowanie stanowisk występowania roślin nektarodajnych, np.: ostrożeń polny, szalwia lekarska, lepnica rozdęta, macierzanka tymianek, głowienka pospolita, konieczyna łąkowa, czarcikęs łąkowy, chaber driakiewnik, krwawnik pospolity, krwiściąg lekarski, lnica pospolita, krwawnica pospolita, bodziszek łąkowy), na powierzchni 60 ha (stan niezadowalający - U1);

l) utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika, liczby obserwowanych osobników gatunku 4038 czerwonończyk fioletek (*Lycaena helle*), co najmniej na poziomie 4-8 os./100 m maksymalnej liczby osobników obserwowanych na powierzchni badawczej (stan niezadowalający - U1), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika co najmniej na poziomie 10-20 os./100 m (stan niezadowalający - U1), utrzymanie oceny wskaźnika poprzez zachowanie zasiedlonych stanowisk w odległości od 1 do 10 km (stan niezadowalający - U1), utrzymanie oceny wskaźnika poprzez zachowanie zasiedlonych stanowisk o powierzchni powyżej 1 ha (stan właściwy - FV), utrzymanie udziału roślin pokarmowych w całej powierzchni otwartego płątu co najmniej na poziomie 10-50% (stan niezadowalający - U1), utrzymanie występowania co najmniej pojedynczych drzewa lub krzewy (stan niezadowalający - U1), utrzymanie udziału ekspansywnych bylin w całej powierzchni otwartego płątu co najmniej na poziomie 25 -50% (stan niezadowalający - U1), utrzymanie udziału drzew i krzewów w całej powierzchni otwartego płątu co najmniej na poziomie 25 -50% (stan niezadowalający - U1);

m) utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika, udziału procentowego drzew zasiedlonych przez gatunek 1084 pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*), wśród drzew dziuplastych poprzez utrzymanie udziału procentowego drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych powyżej 15% (stan właściwy - FV), utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika poprzez utrzymanie udziału procentowego drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych dostępnych do kontroli na poziomie 10-40% (stan niezadowalający - U1), utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika poprzez utrzymanie co najmniej 2 drzew zasiedlonych w przeliczeniu na 1 ha (stan właściwy - FV), utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika poprzez utrzymanie udziału drzew dziuplastych wśród wszystkich drzew na poziomie 10-20% (stan niezadowalający - U1), aktualnej oceny wskaźnika poprzez utrzymanie liczby drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha co najmniej 5 szt. (stan niezadowalający - U1), utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika poprzez utrzymanie co najmniej 5% drzew grubych wśród drzew dziuplastych (stan właściwy - FV), utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika poprzez utrzymanie co najmniej 4 drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha (stan właściwy - FV), utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika poprzez utrzymanie odległości do najbliższych aktualnych lub potencjalnych siedlisk na poziomie od 200 do 1000 m (stan niezadowalający - U1), utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika co najmniej na poziomie od 1,5 do 2,5 (stan niezadowalający - U1);

n) utrzymanie populacji gatunku 1166 traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*) na poziomie co najmniej 8 stanowiskach w obszarze, utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płątów siedliska poprzez utrzymania występowania zbiorników wodnych o powierzchni powyżej 400 m², utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płątów siedliska poprzez utrzymywanie napełnienia zbiornika przez co najmniej 5 lat w okresie 10 lat, utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płątów siedliska poprzez utrzymywanie co najmniej średnia jakość wody, utrzymanie zacielenia zbiorników na poziomie do 60% powierzchni lustra zbiornika, utrzymanie braku obecności ptaków lub ich występowania do 6 osobników na 1000 m², utrzymywanie braku obecności ryb w zbiornikach, w przypadku części płątów siedliska dopuszcza się obecność ryb roślinożernych z brakiem lub nieliczną obecnością ryb drapieżnych o niewielkich rozmiarach, utrzymanie występowania innych zbiorników w promieniu 500 m, w przypadku części płątów siedliska dopuszcza się brak występowania innych zbiorników w promieniu 500 m, utrzymanie bądź

poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez utrzymywanie co najmniej siedlisk lądowych osiadających dobre warunki troficzne i liczne schronienia dla traszek, ale zajmujące ograniczoną powierzchnię wokół zbiornika, np. część akwenu graniczy z polem uprawnym lub szosą, utrzymanie stopień zarośnięcia lustra wody na poziomie >40% powierzchni lustra zbiornika;

o) utrzymanie populacji 1188 kumak nizinny (*Bombina bombina*) na poziomie ok. 120 odżywiających się samców w obszarze (stan niezadowalający - U1), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie udziału szuwaru w powierzchni zbiornika na poziomie 10-20% (stan niezadowalający - U1), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie obecności szuwaru o wysokości 1 m lub niższej (stan niezadowalający - U1), utrzymanie kępkowej i nielicznej lub licznej ale nie o pionowych pędach roślinności zanurzonej i pływającej (stan niezadowalający - U1), utrzymanie łagodnego nachylenia brzegów (stan niezadowalający - U1), utrzymanie zacienienia zbiorników na poziomie >50% powierzchni lustra zbiornika (stan niezadowalający - U1), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie występowania płycizn w większości płatów siedliska gatunku, utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie braku występowania ryb w większości płatów siedliska gatunku (stan niezadowalający - U1), utrzymanie występowania barier wokół zbiorników na poziomie <5% brzegów, utrzymanie braku jakiegokolwiek zabudowy otoczenia zbiornika (stan niezadowalający - U1), utrzymanie występowania innych zbiorników w promieniu 500 m, w przypadku części płatów siedliska dopuszcza się brak występowania innych zbiorników w promieniu 500 m (stan niezadowalający - U1), utrzymanie braku występowania dróg asfaltowych, w przypadku części płatów siedliska dopuszcza się występowanie drogi asfaltowej jednopasmowej (stan niezadowalający - U1);

p) utrzymanie względnej liczebności 1220 żółwia błotnego (*Emys orbicularis*) co najmniej na tym samym poziomie (stan właściwy - FV), utrzymanie oceny wskaźnika na obecnym poziomie poprzez co najwyżej spadek o jeden stopień skali w stosunku do poprzedniego stanu (stan niezadowalający - U1), utrzymanie oceny wskaźnika na obecnym poziomie poprzez utrzymanie kolejnych zasiedlonych stanowisk w odległości 6-10 km (w przy wód stojących z połączeniami wodnymi) lub w odległości 6-10 km (w przypadku braku połączeń między wodami stojącymi) - stan niezadowalający U1, utrzymanie lęgówisk w odległości < 250 m od siedlisk wodnych oraz utrzymanie braku barier (stan właściwy - FV), utrzymanie liczebność samic na lęgowisku co najmniej na tym samym poziomie (stan właściwy - FV), utrzymanie powierzchni siedliska wodnego co najmniej na tym samym poziomie lub mniejsza o <10%, ale >1 ha (stan właściwy - FV), utrzymanie obecnego charakteru typu wód w obszarze tj. akweny eutroficzne, stagnujące, wolno płynące, płytkie, muliste i szybko nagrzewające się (stan właściwy - FV), utrzymanie powszechnej obecności różnorodnych miejsc do wygrzewania się i ukrywania, akweny bogate w helofity (rośliny wynurzone, tworzące przybrzeżne szuwały), amfifity (rośliny ziemnowodne, występujące w strefie wahań poziomu wody) i nimfeidy (rośliny o liściach pływających), powalone drzewa, konary, itp., obecne limneidy (rośliny swobodnie pływające po powierzchni wody) (stan właściwy - FV), utrzymanie powszechnej obecności przede wszystkim bezkręgowców (mięczaki, pijawki, ważki, chrząszcze, pluskwiaki, jętki, muchówki, skorupiaki i ich stadia larwalne); kręgowców (małe ryby, płazy/także narybek i kijanki), a także obecności głównie rzęsy drobnej *Lemna minor* i/lub innych gatunków należących do rzędu rzęsa *Lemna* sp. (stan właściwy - FV), utrzymanie oceny wskaźnika na obecnym poziomie poprzez utrzymanie stopnia pokrycie powierzchni lęgówisk zwartymi zespołami roślinnymi do 10% oraz ich powierzchnia dostępna >10 arów (stan niezadowalający U1), poprawa oceny wskaźnika poprzez osiągnięciu stopnia zacienienia lęgówisk na poziomie 15-30% (stan niezadowalający U1);

q) utrzymanie oceny wskaźnika poprzez uzyskanie potwierdzenie rozród gatunku 1308 mopek (*Barbastella barbastellus*) w obszarze (stan właściwy - FV), utrzymanie oceny wskaźnika poprzez uzyskanie liczby zarejestrowanych sygnałów echolokacyjnych mopków nie mniejszej niż 5 przelotów/godz. a jeśli niższa, to rozród gatunku oceniony na FV (stan właściwy - FV), utrzymanie

oceny wskaźnika poprzez utrzymanie powierzchni kompleksu leśnego zbliżonej do stanu z roku referencyjnego (rozpoczęcia monitoringu) lub większej (stan właściwy - FV), utrzymanie oceny wskaźnika poprzez utrzymanie powierzchni lasów liściastych zbliżonej do stanu z roku referencyjnego (rozpoczęcia monitoringu) lub większej (stan właściwy - FV), utrzymanie oceny wskaźnika poprzez utrzymanie powierzchni starodrzewów zbliżonej do stanu z roku referencyjnego (rozpoczęcia monitoringu) lub większej (stan właściwy - FV), utrzymanie oceny wskaźnika poprzez utrzymanie powierzchni starodrzewów liściastych zbliżonej do stanu z roku referencyjnego (rozpoczęcia monitoringu) lub większej (stan właściwy - FV), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie średniej liczby drzew obumierających i martwych o pierśnicy >25 cm co najmniej w przedziale 1-2 szt./1600 m² (stan niezadowolający - U1), utrzymanie bądź poprawa oceny wskaźnika w przypadku poszczególnych płatów siedliska poprzez uzyskanie średniej grubości drzew żywych zapewniających potencjalne kryjówki dzienne co najmniej w przedziale 30-40 cm (stan niezadowolający - U1);

r) utrzymanie udziału pozytywnych stwierdzeń gatunku 1337 bóbr europejski (*Castor fiber*) na poziomie > 40 % (stan właściwy - FV) oraz utrzymanie udziału czynnych punktów badawczych, na których odnotowano świeże ślady obecności gatunku na poziomie oceny > 60 (stan właściwy - FV), utrzymanie wartości wskaźnika na poziomie > 0 (stan właściwy - FV), utrzymanie zagęszczenia wzdłuż rzek i rowów na poziomie minimum 3 rodzin/ 10 km linii brzegowej (ślady bytowania, obecność nor/ żeremi, znakowanie terytorium) - stan właściwy FV, utrzymanie oceny wskaźnika w stanie niepogorszonym, na poziomie >0,8 (stan właściwy - FV), utrzymanie oceny wskaźnika w stanie niepogorszonym, na poziomie >0,65 (stan właściwy - FV), utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie > 0,80 (stan właściwy - FV), utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie > 0,75 (stan właściwy - FV);

s) utrzymanie oceny wskaźnika udziału pozytywnych stwierdzeń gatunku 1355 wydra (*Lutra lutra*), w stanie niepogorszonym (stan niezadowolający - U1), na poziomie 40-60, utrzymanie oceny wskaźnika indeks populacyjny w stanie niepogorszonym (stan niezadowolający - U1), na poziomie 10-15, utrzymanie oceny wskaźnika roczny wskaźnik trendu populacji w stanie niepogorszonym (stan niezadowolający - U1), na poziomie $-2 < r < 0$, utrzymanie zagęszczenia wzdłuż rzek i rowów na poziomie minimum 0,6-1,9/ 10 km linii brzegowej (ślady bytowania, odchody, wyraźne tropy, znakowanie terytorium) - stan niezadowolający - U1, utrzymanie oceny wskaźnika baza pokarmowa w stanie niepogorszonym (FV - stan właściwy), na poziomie >0,8, utrzymanie oceny wskaźnika udział siedliska kluczowego dla gatunku w stanie niepogorszonym (FV), na poziomie >0,65, utrzymanie oceny wskaźnika charakter strefy brzegowej na poziomie >0,85 (stan właściwy - FV), utrzymanie oceny wskaźnika stopień antropopresji na poziomie >0,70 (stan właściwy - FV).

Na etapie tworzenia planu zadań ochronnych dla siedliska:

a) 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo - fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe), jako zagrożenia istniejące zidentyfikowano J02.05 modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie, K02 ewolucja biocenotyczna, sukcesja, B02.06 przerzedzenie warstwy drzew, G02 infrastruktura sportowa i rekreacyjna, G05.01 wydeptywanie, nadmierne użytkowanie;

b) 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Tilio-Carpinetum* zagrożeniami są B02.06 przerzedzenie warstwy drzew, K02 ewolucja biocenotyczna, sukcesja, G05.01 wydeptywanie, nadmierne użytkowanie, I02 problematyczne gatunki rodzime;

c) 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*) zagrożeniami są J02.05 modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie, K02 ewolucja biocenotyczna, sukcesja;

d) 91P0 Wyżynny jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*) zagrożeniami są K02 ewolucja biocenotyczna, sukcesja, K02.03 eutrofizacja, I01 obce gatunki inwazyjne;

e) 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*) zagrożeniami są K02 ewolucja biocenotyczna, sukcesja, K02.03 eutrofizacja, G05.01 wydeptywanie, nadmierne użytkowanie;

f) 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

zagrożeniami są K02 ewolucja biocenotyczna, sukcesja, A02 zmiana sposobu uprawy, A08 nawożenie /nawozy sztuczne, K02.03 eutrofizacja, J02.01 zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie;

g) 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) zagrożeniami są J02.01 zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie, K02 ewolucja biocenotyczna, sukcesja, G05.01 wydeptywanie, nadmierne użytkowanie;

h) 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji zagrożeniami są J02.01 zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie, K02 ewolucja biocenotyczna, sukcesja, G05.01 wydeptywanie, nadmierne użytkowanie.

Zagrożeniami zidentyfikowanymi dla gatunków zwierząt są:

a) 1014 poczwarówka zwężona (*Vertigo angustior*) - A02 zmiana sposobu uprawy, J01.01 wypalanie, A11 inne rodzaje praktyk rolniczych, H01.09 zanieczyszczenia wód powierzchniowych z innych źródeł rozproszonych, J02.01 zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie, J02.05 modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie, K02 ewolucja biocenotyczna, sukcesja, K02.03 eutrofizacja;

b) 6177 modraszek telejus (*Maculinea teleius*) - A03.03 zaniechanie / brak koszenia, A04.03 zarzucenie pasterstwa, brak wypasu, K02 ewolucja biocenotyczna, sukcesja;

c) 1084 pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*) - B02.04 usuwanie martwych i umierających drzew, B07 inne rodzaje praktyk leśnych;

d) 1166 traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*) - C01.01 wydobywanie piasku i żwiru, J02.01 zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie;

e) 1188 kumak nizinny (*Bombina bombina*) - H01.09 zanieczyszczenia wód powierzchniowych z innych źródeł rozproszonych, J02.01 zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie;

f) 1220 żółw błotny (*Emys orbicularis*) - C01.01 wydobywanie piasku i żwiru, H01.09 zanieczyszczenia wód powierzchniowych z innych źródeł rozproszonych, J02.01 zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie, K03.04 drapieżnictwo;

Dla gatunków 1060 czerwonończyk nieparek (*Lycaena dispar*), 4038 czerwonończyk fioletek (*Lycaena helle*), 1308 mopek zachodni (*Barbastella barbastellus*), 1337 bóbr europejski (*Castor fiber*) i 1355 wydra (*Lutra lutra*) nie określono zagrożeń.

Mając na względzie charakterystykę oraz lokalizację przedsięwzięcia, przedmiotowa inwestycja - budowa obwodnicy Zwolenia w ciągu drogi krajowej nr 79 pozostaje bez wpływu na stan ochrony siedlisk przyrodniczych 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Tilio-Carpinetum*, 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*), 91P0 Wyżyny jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*), 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*), 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji oraz populacje gatunków 1014 poczwarówka zwężona (*Vertigo angustior*), 6177 modraszek telejus (*Maculinea teleius*), 1060 czerwonończyk nieparek (*Lycaena dispar*), 4038 czerwonończyk fioletek (*Lycaena helle*), 1084 pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*), 1166 traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*), 1188 kumak nizinny (*Bombina bombina*), 1220 żółw błotny (*Emys orbicularis*), 1308 mopek zachodni (*Barbastella barbastellus*), 1337 bóbr europejski (*Castor fiber*), 1355 wydra (*Lutra lutra*), a także siedlisk wykorzystywanych przez te gatunki. Przedmiotowa inwestycja pozostaje bez wpływu na stan ochrony pozostałych siedlisk przyrodniczych i populacji gatunków stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Puszcza Kozienicka PLH140035. W ramach realizacji planowanej inwestycji nie nastąpią oddziaływania o charakterze znacząco negatywnym na przedmioty ochrony ww. obszarze Natura 2000. Przedsięwzięcie pozostaje bez wpływu na realizację celów ochrony i działań ochronnych (brak działań ochronnych na terenie realizacji zamierzenia i jego oddziaływania).

Jednocześnie inwestycja przecina korytarz ekologiczny o znaczeniu ponad lokalnym Puszcza Świętokrzyska - Dolina Wisły GKPdC-5C. Mając na uwadze charakter inwestycji oraz zaproponowane działania minimalizujące w tym zaproponowane przejścia dla zwierząt nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na utrzymanie i drożność ww. korytarza ekologicznego, a tym samym nie zostanie wprowadzony stały efekt barierowy.

Nałożony na Inwestora niniejszą decyzją obowiązek podjęcia działań minimalizujących ogranicza wpływ inwestycji na chronione gatunki zwierząt. Kilkuletni monitoring po zakończeniu realizacji inwestycji oraz wykonanie na jego podstawie analizy porealizacyjnej da ostateczną odpowiedź na temat skuteczności podjętych działań kompensujących i ewentualnie konieczności podjęcia dalszych czynności mających na celu odtworzenie lokalnych populacji chronionych zwierząt i ich siedlisk zniszczonych poprzez realizację przedmiotowej inwestycji.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że realizacja i funkcjonowanie planowanej inwestycji nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony i integralność ww. obszarów Natura 2000, jak również na spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, siedliska łąkowe. Realizacja inwestycji przyczyni się do lokalnego zmniejszenia różnorodności biologicznej terenu oraz zwiększenia wrażliwości elementów środowiska przyrodniczego na ewentualne zmiany klimatyczne obszaru, niemniej określone w decyzji warunki w stopniu odpowiednim zminimalizują to oddziaływanie. Dokonana ocena oddziaływania inwestycji na środowisko przyrodnicze wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu Dolina rzeki Zwolenki oraz brak znacząco negatywnego oddziaływania na gatunki ptaków i siedliska będące przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Kozienicka PLB140013 oraz Puszcza Kozienicka PLH140035 i Dolina Zwolenki PLH140006, a także otulinę Kozienickiego Parku Krajobrazowego imienia Profesora Ryszarda Zaręby, stąd możliwe jest uzgadnianie warunków realizacji przedmiotowej inwestycji. Jednocześnie w zakresie ochrony gatunkowej należy nadmienić, że zgodnie z ustawą o ochronie przyrody oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380), w stosunku do dziko występujących zwierząt objętych ochroną, obowiązuje szereg zakazów. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie lub Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska może wydać decyzję zezwalającą na czynności podlegające zakazom, w trybie i na zasadach określonych ww. ustawą. Regionalny dyrektor ochrony środowiska między innymi może zezwolić na obszarze swojego działania na odstąpienie od zakazów: niszczenia siedlisk lub ostoi, będących obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania gatunków zwierząt podlegających ochronie oraz niszczenia gniazd w stosunku do gatunków ptaków objętych częściową i ścisłą ochroną.

Podkreślenia wymaga fakt, iż zezwolenie na czynności podlegające zakazom w stosunku do zwierząt gatunków objętych ochroną może być wydane w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli czynności te nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków zwierząt, oraz w przypadku zaistnienia jednej z przesłanek wskazanych w art. 56 ust. 4 pkt 1-7 uoop, tj.:

- 1) leży w interesie ochrony dziko występujących gatunków roślin, zwierząt, grzybów lub ochrony siedlisk przyrodniczych lub
- 2) wynika z konieczności ograniczenia poważnych szkód w odniesieniu do upraw rolnych, inwentarza żywego, lasów, rybostanu, wody lub innych rodzajów mienia, lub
- 3) leży w interesie zdrowia lub bezpieczeństwa powszechnego, lub
- 4) jest niezbędne w realizacji badań naukowych, działań edukacyjnych lub celów związanych z odbudową populacji, reintrodukcją gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, albo do celów działań reprodukcyjnych, w tym do sztucznego rozmnażania roślin, lub
- 5) umożliwia, w ściśle kontrolowanych warunkach, selektywnie i w ograniczonym stopniu, zbiór, pozyskiwanie lub przetrzymywanie okazów roślin lub grzybów oraz chwytanie, pozyskiwanie lub przetrzymywanie okazów zwierząt gatunków objętych ochroną w liczbie określonej przez wydającego zezwolenie, lub
- 6) w przypadku gatunków objętych ochroną ścisłą, gatunków ptaków oraz gatunków

wymienionych w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory - wynika z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogów o charakterze społecznym lub gospodarczym lub wymogów związanych z korzystnymi skutkami o podstawowym znaczeniu dla środowiska, lub 7) w przypadku gatunków innych niż wymienione w pkt 6 - wynika ze słusznego interesu strony lub koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogów o charakterze społecznym lub gospodarczym lub wymogów związanych z korzystnymi skutkami o podstawowym znaczeniu dla środowiska.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że przywołane wyżej przepisy są szczególnie rygorystyczne wobec gatunków objętych ochroną ścisłą, gatunków ptaków oraz gatunków wymienionych w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. Tu zastosowanie mają jedynie przesłanki indywidualne określone w art. 56 ust. 4 pkt 1-6 uoop (punkty 1-6 wskazano powyżej). Co istotne, przesłanka indywidualna wskazana w art. 56 ust. 4 pkt 6 uoop, w odniesieniu do gatunków ptaków dotyczy jedynie wydania zezwolenia na niszczenie siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania (art. 56 ust. 4a uoop). W przypadku wydania zezwolenia na czynności niszczenia, usuwania gniazd bądź schronień ptaków objętych ochroną gatunkową, zastosowanie mają jedynie przesłanki indywidualne określone w art. 56 ust. 4 pkt 1-5 uoop (punkty 1-5 wskazano powyżej).

Wnikliwa analiza możliwości realizacji planowanych działań w kontekście przepisów dotyczących ochrony gatunkowej i możliwości uzyskania derogacji leży w gestii Inwestora. Jednocześnie informuje się, że zgodnie z art. 131 pkt 14 uoop, kto bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom narusza zakazy w stosunku do roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową podlega karze aresztu lub grzywny.

Warunki wskazane w sentencji decyzji nakazują powołać nadzór przyrodniczy składający się ze specjalistów posiadających wiedzę ze specjalistycznych dziedzin przyrodniczych, który bezpośrednio przed podjęciem prac związanych z realizacją inwestycji ma za zadanie dokonać kontroli terenu pod kątem występowania gatunków objętych ochroną i ich siedlisk oraz analizy przepisów z zakresu ochrony gatunkowej. Analiza winna być prowadzona również w kontekście możliwości uzyskania decyzji zezwalającej na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do ww. formy ochrony przyrody.

Warunki mają również na celu wprowadzenie niekontrolowanego tworzenia i ograniczenie lokowania zapleczy budowy i infrastruktury z tym związanej poza miejscami cennymi przyrodniczo.

W celu ochrony zwierząt wskazano konieczność zastosowania odpowiednich zabezpieczeń wykopów powstałych podczas realizacji inwestycji, a w razie konieczności umożliwić im bezpieczne wydostanie się z terenu budowy.

Część warunków wskazanych w sentencji decyzji ma na celu zminimalizowanie negatywnych oddziaływań w stosunku do drzew nieprzeznaczonych do usunięcia, w rejonie inwestycji i ograniczyć usuwanie drzew będących w kolizji względem inwestycji oraz zapewnienie ochrony systemu korzeniowego roślin poprzez wykonanie prac w ich sąsiedztwie z odpowiednią dbałością.

Wskazano również na konieczność dokonania nasadzeń roślinności ekotonowej i naprowadzającej na szlaki migracji w obszarze inwestycji używając wyłącznie rodzimych gatunków roślin eliminując jednocześnie obsiew terenu gatunkami obcymi i inwazyjnymi.

Zalecenie tymczasowego wyгородzenia ogrodzeniem ochronnym miejsca bytowania płazów i gadów zabezpiecza przed przypadkowym zabijaniem drobnych zwierząt na etapie realizacji inwestycji w miejscach ich regularnego żerowania.

Kontrola budynków przeznaczonych do rozbiórki ma na celu zminimalizowanie negatywnych oddziaływań w stosunku do zwierząt mogących zasiedlać budowle i obiekty infrastruktury będące w kolizji z inwestycją przeznaczone do wyburzenia.

Kolorystyka i styl ekranów akustycznych ma na celu zminimalizowanie negatywnych oddziaływań tego typu budowli na awifaunę.

Warunki związane z zabezpieczeniem cieków nakazują formowanie skarp i brzegów cieków wodnych i zbiorników w sposób ułatwiających swobodną migrację zwierząt ze szczególnym uwzględnieniem gatunków związanych ze środowiskiem wodnym.

Odpowiednie oświetlenie ma na celu ograniczenie wabienia zwierząt w rejonie inwestycji zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji przedsięwzięcia.

Zabezpieczenie prac realizacyjnych oraz powstałych obiektów infrastruktury, ograniczy możliwości powstawania pułapek antropogenicznych, z których ucieczka zwierząt nie będzie możliwa.

Warunki wskazane w sentencji postanowienia nakazują również prowadzenie prac w sposób nie zakłócający funkcjonowania ekosystemów wodnych ograniczając prace bezpośrednio w korytach rzek i zbiornikach wodnych.

W sentencji nakazano także przenieść najcenniejsze gatunki i siedliska zwierząt do stanowisk zastępczych wskazanych przez nadzór przyrodniczy.

Nakazano ograniczyć do minimum stosowanie środków chemicznych na etapie eksploatacji substancji mogących przenikać do gleby.

W sentencji postanowienia wskazano konieczność wykonania i montażu przejść dla zwierząt, a także odpowiednią organizację otoczenia przejść w celu zapewnienia ciągłości szlaków migracji oraz bezpieczeństwa zwierząt i ludzi poprzez eliminację potencjalnych zagrożeń w ruchu drogowym. Szczególnie należy uwzględnić miejsca stwierdzeń płazów i drobnych ssaków w obszarze chronionego krajobrazu oraz miejsca występowania cieków wodnych stanowiących lokalny szlak migracyjny.

Wykonanie i montaż siatki ogrodzeniowej w ciągu drogi zapewni ograniczenie ryzyka wtargnięcia dzikich zwierząt na teren pasa drogowego i ograniczenie kolizji i wypadków komunikacyjnych z udziałem zwierząt.

W trakcie realizacji planowanego przedsięwzięcia wystąpi emisja substancji do powietrza oraz hałasu, spowodowana eksploatacją sprzętu budowlanego i środków transportu. Uciążliwości związane z realizacją inwestycji będą okresowe i ustąpią po zakończeniu prac budowlanych.

Na etapie eksploatacji planowana inwestycja nie będzie źródłem zorganizowanej emisji substancji do powietrza, natomiast źródłami emisji niezorganizowanej będą pojazdy poruszające się po przebudowywanej drodze. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że funkcjonowanie ww. przedsięwzięcia nie wpłynie znacząco negatywnie na stan jakości powietrza w regionie, a dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu będą dotrzymane.

Z przedłożonej dokumentacji wynika, że planowana inwestycja nie będzie powodowała istotnego oddziaływania na klimat.

W czasie eksploatacji przedmiotowego przedsięwzięcia głównymi źródłami emisji hałasu będą urządzenia wentylacyjne i klimatyzacyjne. Przeprowadzona w raporcie o oś analiza oddziaływania w zakresie emisji hałasu wykazała, że przy zachowaniu warunków określonych w sentencji niniejszego postanowienia, eksploatacja planowanego przedsięwzięcia nie spowoduje przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach chronionych akustycznie.

W przedłożonej dokumentacji omówiono gospodarkę odpadami dotyczącą planowanego przedsięwzięcia, zgodną z obowiązującymi przepisami prawa. W związku z tym odstąpiono od nałożenia warunków realizacji przedsięwzięcia w ww. zakresie. Na podstawie raportu o oś można ocenić, że gospodarka odpadami prowadzona w ramach przedmiotowej inwestycji nie będzie miała negatywnego wpływu na środowisko.

Prace związane z przebudową oraz regulacją naturalnych cieków wodnych oraz rowów melioracyjnych będą polegały na odcinkowym wykopie nowych koryt cieków oraz ich umocnieniu z materiałów pochodzenia naturalnego, koryta likwidowanych cieków zostaną zasypane. Parametry przebudowywanych odcinków koryt zostaną dostosowane do ich istniejących parametrów.

Projektowany układ drogowy będzie wyposażony w system odwodnienia bazujący na rowach drogowych, kanalizacji deszczowej oraz zbiornikach retencyjnych. Wody opadowe i roztopowe z powierzchni jezdni, dzięki odpowiednio ukształtowanym spadkom podłużnym i poprzecznym będą odpływały bezpośrednio do rowów drogowych lub na odcinkach z kanalizacją deszczową (głównie na nasypach, obiektach oraz odcinkach przebiegających w strefach ochrony bezpośredniej i

pośredniej ujęć wody) do wpustów deszczowych, a następnie będą transportowane do zbiorników retencyjnych, skąd będą odprowadzane do środowiska - wód lub ziemi.

W miejscach, w których występują ciekł wodne swobodny przepływ został zachowany. W przypadku zlewni napływających na drogę, przewidziano ujęcie tego napływu do zbiornika retencyjnego poprzez rowy drogowe, a następnie woda odprowadzona jest do ciekł. Naturalne przepływy zostaną więc zachowane, nie będą się tworzyły zastoiska przy projektowanej drodze.

W celu dotrzymania warunku, że wody opadowe i roztopowe przed odprowadzeniem do środowiska będą miały parametry wymagane Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. 2019 poz. 1311) przewiduje się zastosowanie osadników i separatorów - przed wlotem do zbiornika retencyjnego znajdować się będzie osadnik lub osadnik i separator.

Separatory substancji ropopochodnych wraz z osadnikami zostaną zastosowane przed zrzutem wód opadowych i roztopowych do naturalnych ciekł, w tym przed odpływem do rzeki Zwoleńki.

W celu zabezpieczenia odbiorników - rowów i ciekł przed przepełnieniem, wody opadowe i roztopowe będą przetrzymywane w zbiornikach retencyjnych. Pierwszoplanowym zadaniem zbiorników jest wyłagodzenie i ograniczenie fali spływu z projektowanego układu drogowego do ciekł lub do ziemi. Ponadto, długi czas przetrzymania wód opadowych i roztopowych w zbiornikach pozwala na ich mechaniczne oczyszczenie z zawieszin łatwo opadających. Przed wylotami wód opadowych ze zbiorników do odbiorników zamontowane zostaną studzienki z zastawkami kanałowymi, dzięki którym możliwe będzie odcięcie odpływu do odbiornika. Takie rozwiązanie umożliwi zabezpieczenie wód powierzchniowych przed potencjalnym zanieczyszczeniem w przypadkach wyjątkowych np. zdarzenia drogowego wskutek którego, do wód mogłyby przedostać się substancje niebezpieczne dla środowiska.

Ze względu na charakter planowanego przedsięwzięcia, a także jego lokalizację, nie stwierdzono możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania.

Zgodnie z przedłożoną dokumentacją na terenie przedsięwzięcia i w jego otoczeniu nie występują zabytki chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Regionalny Dyrektor prowadząc postępowanie nie stwierdził konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 ustawy ooś, biorąc pod uwagę w szczególności następujące okoliczności:

- 1) posiadane na etapie wydawania postanowienia dane na temat planowanego przedsięwzięcia i elementów przyrodniczych środowiska objętych zakresem przewidywanego oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko pozwalają wystarczająco ocenić jego oddziaływania na środowisko i ustalić warunki jego realizacji;
- 2) ze względu na rodzaj i charakterystykę planowanego przedsięwzięcia oraz powiązania z innymi przedsięwzięciami nie stwierdzono obecnie możliwości ponadnormatywnego kumulowania się oddziaływań tego przedsięwzięcia z innymi przedsięwzięciami zlokalizowanymi poza terenem inwestycyjnym;
- 3) nie stwierdzono możliwości negatywnego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na obszary wymagające specjalnej ochrony ze względu na występowanie gatunków roślin i zwierząt lub ich siedlisk, lub siedlisk przyrodniczych objętych ochroną, w tym obszary Natura 2000 oraz pozostałe formy ochrony przyrody.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że planowane przedsięwzięcie nie będzie w sposób znaczący negatywnie oddziaływać na środowisko.

Zgodnie z art. 80 ust. 2 ustawy ooś właściwy organ wydaje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach po stwierdzeniu zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeżeli plan ten został uchwalony z wyłączeniami wskazanymi w przedmiotowym przepisie.

Zgodnie z ustawą ooś, w przypadku postępowania, w ramach którego przeprowadzana jest ocena oddziaływania na środowisko zapewnia się udział społeczeństwa. W tym celu umożliwia się

wszystkim zainteresowanym zapoznanie się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz możliwość składania uwag i wniosków przez okres 30 dni. W związku z powyższym, poprzez obwieszczenie z dnia 14 listopada 2024 r. podano do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do procedury udziału społeczeństwa, możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy (w tym z wnioskiem o wydanie decyzji środowiskowej i Raportem o oddziaływaniu na środowisko) w siedzibie Urzędu Miejskiego w Zwoleniu oraz o możliwości składania uwag i wniosków. Powyższe obwieszczenie zostało zamieszczone na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Zwoleniu, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej tut. Urzędu. W trakcie trwania postępowania z udziałem społeczeństwa, do tutejszego Urzędu nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski od zainteresowanych mieszkańców.

Wobec powyższego postanowiono jak w sentencji.

Pouczenie

Z up. BURMISTRZA
mgr inż. Agnieszka Dziadosz
Kierownik Referatu

1. *Od niniejszej decyzji służy stronie odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Radomiu ul. Żeromskiego 53, za pośrednictwem Burmistrza Zwoleń w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.*
2. *W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.*
3. *Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach jako załącznik do wniosku o wydanie decyzji, o której mowa w art. 72 ust. 1 oraz zgłoszenia, o którym mowa w art. 72 ust. 1a ustawy ooś, może zostać złożona w terminie 6 lat od dnia, w którym stała się ostateczna, z zastrzeżeniem art. 72 ust. 4 i 4b ustawy ooś.*
4. *W przypadku etapowania inwestycji – gdy warunki realizacji określone w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach są nadal aktualne – istnieje możliwość wydłużenia ww. terminu do 10 lat. Zajęcie stanowiska w tym zakresie następuje w drodze postanowienia organu wydającego przedmiotową decyzję, o które można się ubiegać po osiągnięciu przez decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, statusu decyzji ostatecznej i przed upływem terminu 6 lat, o którym mowa w punkcie 2 pouczenia.*

Załączniki:

1. Charakterystyka planowanego przedsięwzięcia – zgodnie z art. 82 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Otrzymują:

1. Inwestor
2. a/a

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
2. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zwoleniu
3. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie.